

”Jag pissar på konventionerna om hur politiker ska vara”

En beskrivande studie av Örebropartiet och dess partinätverk

Abstract

The landscape of Swedish local politics is changing, through the emerge of a new set of values: the authoritarian left-wing populism. This descriptive study constitutes a first scientific examination of the local party Örebropartiet and its expanding network of five follower parties.

Firstly, the parties' values are mapped out through a descriptive idea analysis of party programs along three dimensions: economical left-right, sociocultural libertarian-authoritarian, and the degree of populism. The analysis concludes that Örebropartiet and their network, through consistent claims of protecting welfare quality and the "people", combine previously incompatible values of strong welfare and public sector with hard-line migration and cultural standpoints – however, with considerable value differences between follower parties.

Secondly, the party leaders are interviewed. The party network is analysed based on previous scientific findings on social backgrounds and mechanisms concerning political *pioneers* and *followers*. The analysis finds fundamental value change during Örebropartiet's early years as crucial for the following diffusion aiming at a long-term takeover of national power. Followers recruited to the network consist mainly of young, politically inexperienced men, distrusting toward established political parties but inspired by Örebropartiet and its leader Markus Allard. Followers' initial insecurity is reduced through education and resources offered by Örebropartiet. The party network is hierarchically organised with limited communication between follower parties.

Nyckelord: Lokalpolitik, Örebropartiet, vänster, auktoritär, populism, pionjär, efterföljare

Antal ord: 10 164

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Bakgrund.....	1
1.2	Syfte och frågeställningar.....	2
1.3	Tidigare forskning.....	3
2	Metod	4
2.1	Beskrivande idéanalys.....	4
2.1.1	Dimensioner.....	4
2.2	Intervjuer.....	5
2.3	Material och avgränsningar.....	5
3	Teori	7
3.1	Dimensioner.....	7
3.1.1	Vänster-höger.....	8
3.1.2	Libertär-auktoritär.....	9
3.1.3	Populism.....	10
3.2	Spridning i nätverk.....	10
4	Analys av partiprogram	13
4.1	Örebropartiet.....	13
4.1.1	Vänster-höger.....	13
4.1.2	Libertär-auktoritär.....	16
4.1.3	Populism.....	19
4.2	Efterföljarpartierna.....	21
4.2.1	Vänster-höger.....	21
4.2.2	Libertär-auktoritär.....	24
4.2.3	Populism.....	26
5	Analys av partinätverket och dess aktörer	28
5.1	Om Örebropartiets värderingsomsvängning.....	28
5.2	Första steget i en större plan.....	29
5.3	Om partiledarnas bakgrunder och sociala kontext.....	31
5.4	Om ”heta känslor” och attityder till etablerade partier.....	32
5.5	Om rationell imitation och utbildningen från Örebropartiet.....	33

5.6	Om partinätverkets interna hierarki och kommunikation	35
6	Avslutande diskussion	36
7	Referenser	37
7.1	Intervjukällor	37
7.2	Partimaterial	37
7.3	Övriga källor	41
7.4	Litteratur	43
8	Appendix: intervjufrågor	45

1 Inledning

I Sveriges lokalpolitik har en ny typ av politiska partier börjat dyka upp. Det mest framstående av dessa – Örebropartiet – lyckades i valet 2018 bli invalda i kommunfullmäktige. Under de senaste åren har en rad liknande partier bildats runtom i landet, inspirerade av Örebropartiet, med sikte på framgångar och representation i det stundande valet: Arvikapartiet i Arvika, Säfflepartiet i Säffle, Telgelistan i Södertälje, Tierpslistan i Tierp och Östgötapartiet i Norrköping. Denna partifamilj, som snart kan få en betydande påverkan på den svenska lokalpolitiken, har ännu inte studerats vetenskapligt.

Örebropartiet och dess efterföljare tycks kombinera två element på olika sidor av det politiska spektrumet. Dels en ekonomiskt traditionell vänsterpolitik med generös välfärd och stark offentlig sektor; dels en restriktiv invandringspolitik och strävan efter assimilering, vilket snarare förknippas med högerpartier som Sverigedemokraterna. Örebropartiet vill varken klassa sig som vänster eller höger. Samtidigt definierar partiledaren Markus Allard sig själv som socialist, nationalist och populist (Jönsson 2020). Genom sitt till synes oortodoxa förenande av politiska ställningstaganden kan dessa partier utgöra ett värderingsmässigt undantag på den politiska kartan. Denna studie ämnar gräva djupare i partiernas politik, samt kartlägga hur de just nu sprider sig genom mellersta Sverige.

1.1 Bakgrund

Örebropartiet grundades 2014 av Markus Allard, som kort dessförinnan blivit utesluten ur Vänsterpartiet. Orsaken till uteslutningen är omstridd: enligt Vänsterpartiets partistyrelse hade Allard skadat partiet genom att uttala stöd för den vänsterextrema gruppen Revolutionära Fronten. Enligt Allard själv handlade det snarare om ”ett internt maktspel” där de etablerade lokala politikerna känt sig hotade av honom och ungdomsförbundet Ung Vänster, vars lokalavdelning han var ordförande för (Sveriges Radio 2013). Från början beskrevs Örebropartiet som ett rent vänsterprojekt, men med åren förändrades partiets politik. I takt med att partiets ton kring invandring och identitetspolitik hårdnade byttes dess väljarbas ut. Efter att den kontroversielle polisen Peter Springare – som blev rikskänd efter sina Facebookinlägg rörande ”sanningen om brotten och invandrarna” – värvats som andranamn på partiets lista inför valet 2018 överraskade man stort och erövrade två mandat i kommunfullmäktige (Ejdeholt 2021a).

Partiets framfart under den senaste mandatperioden har bemötts med ömsom fascination, ömsom förfasan. Ledartexter i stadens borgerliga lokaltidning Nerikes Allehanda har beskrivit Örebropartiet som ett uttryck för en rörelse som hotar

”grundvalarna för den konstitutionella demokratin i Sverige” i det att de ”bildar oheliga allianser med nationalister på yttersta högerkanten” (Ripenborg 2020). Samtidigt råder det delade meningar kring hur partiets politik egentligen ska förstås. Petter Birgersson (2020) fastslår för Ystads Allehanda att ”tillhörigheten till vänster behöver ingen tveka om”. Jan Olsson, professor i statsvetenskap vid Örebro universitet, anser däremot att ”det mesta pekar på att det är ett högerpopulistiskt parti”, men tillägger att ”det är inte heller alltid så lätt att skilja en högerpopulist från en vänsterpopulist” (Ejdeholt 2021b).

Markus Allards explosiva uttalanden från talarstolen i kommunens debatter har inte bara fått fullmäktiges presidium att föreslå ändrade ordningsföreskrifter för att garantera ”god ordning, god stämning och ett välvårdat språk” (Ejdeholt 2022). De har även fått stor spridning på sociala medier och nått en publik långt utanför Örebros gränser med potential att sätta större avtryck än enbart som visningsantal på internetklipp. Birgersson (2020) förutsåg att ”[s]tyrt eller inte från Örebro är det en rimlig prognos att det kommer att dyka upp fler politiska försök på liknande tema”. Snart skulle han bli sannspådd.

Studien tar dessa förhållanden – en diskutabel värderingsmässig positionering, samt en bekräftad spridning av dess politiska modell – som utgångspunkter för en första ansats till vetenskaplig kartläggning av Örebropartiet och dess nätverk av nybildade partier.

1.2 Syfte och frågeställningar

Denna undersökning syftar till att ge en ökad förståelse för bildandet och spridningen av en ny typ av lokalpartier med Örebropartiet i spetsen. Därför redogörs först för hur Örebropartiet och dess nätverk av nybildade partier positionerar sig i det politiska landskapet genom en analys av de utmärkande dragen i deras politiska ställningstaganden. Detta för att undersöka huruvida partierna representerar en ny värderingsmässig position i den svenska politiken. Därutöver ämnar studien undersöka vad som kännetecknar spridningen av Örebropartiets modell, och bildandet av nya partier med inspiration från dessa i andra kommuner runt om i landet. Till sina båda delar har denna uppsats alltså en beskrivande ambition. Således lyder undersökningens frågeställningar:

- Hur kan lokalpartiernas utmärkande värderingsmässiga drag beskrivas?
- Vad kännetecknar spridningen av Örebropartiets politik till nya kommuner och det nätverk dessa partier utgör?

1.3 Tidigare forskning

Svenska lokalpartier har tidigare studerats sparsamt. Den förste som tog ett helhetsgrepp på fenomenet var Gissur Ó. Erlingsson (2005), som sökte generella förklaringar till varför lokala partier bildas och sprids allt oftare, och vars teorier legat till grund senare undersökningar på likande teman (Nilsson 2008; Edenmyr 2020). Erlingssons (2005) avhandling baserades bland annat på Tomas Petersons m.fl. (1988) bok om det populistiska Skånepartiets uppkomst och framgångar i Malmös lokalval 1985. Dessa arbeten är relativt ensamma inom den tidigare forskningen om att anlägga ett aktörsperspektiv och studera partibildarna som politiska entreprenörer. Detta ämne jag spinna vidare på.

Erlingsson (2005 s.212) nämner betydelsen av informationstillgång och sociala nätverk för framväxten av nya lokalpartier, men studerar inte något sådant nätverk i detalj. Istället har Stephan Schmidt (1986) studerat tekniska innovationers spridningseffekt mellan kommuner, och Jörgen Johansson (1991) har kartlagt regionala nätverk och relationer mellan offentliga och privata aktörer. Därutöver har Peter Hedström m.fl. (2000) undersökt nätverket bakom spridningen av socialdemokratiska partiavdelningar runt sekelskiftet 1900.

Angående politiska partiers värderingar har den sociokulturella GAL-TAN-skalan i stor utsträckning konstaterats korrelera med vänster-högerplaceringar, även i den svenska politiken, då ”de vänstra partierna är generellt sett mer GAL, och partier på högerkanten är i genomsnitt mer TAN” (Lindqvist 2020). Även baserat på litteraturen kring populistiska partier ”borde vi förvänta oss att högerpopulismen är mer exkluderande och identitetsfokuserad, medan vänsterpopulismen borde fokusera mer på ekonomin och vara mer inkluderande” (Akkerman, Mudde, Zaslove 2014 s.1346).

Trots detta visar en kartläggning att 17 procent av den svenska valmanskåren ligger åt vänster på den ekonomiskpolitiska vänster-högerskalan samtidigt som de lutar åt ett auktoritärt håll på en sociokulturell värderingsskala (Hagevi 2022 s.89). Denna studie undersöker huruvida detta värderingsmässiga glapp mellan väljare och partiutbud fylls igen av Örebropartiet och dess nybildade motsvarigheter.

2 Metod

2.1 Beskrivande idéanalys

Uppsatsen utgår ifrån en användarorienterad tolkningsstrategi (Bergström, Boréus 2018 s.33). Detta eftersom jag – snarare än att undersöka hur budskapet emottas, pröva argumentationens empiriska eller logiska hållbarhet eller redogöra för den kringgårdande diskursen – intresserar mig för vad avsändaren (partierna) önskar ha sagt med sin text (kartlägga deras framträdande värderingsmässiga drag). För att kategorisera partiernas uttalanden genomförs en beskrivande idéanalys.

Den beskrivande idéanalysen består i ”att med viss systematik sortera materialet på ett sätt som inte omedelbart eller konkret står i materialet självt” (Beckman 2007 s.49). Analysen hjälper nya budskap synliggöras för att kunna säga något om textens innebörd som inte är självklart (Bergström, Svärd 2018 s.140–141).

Den beskrivande idéanalysen tar inte ställning i de frågor som texten behandlar. Därmed inte sagt att analysmetoden endast innebär en simpel redogörelse av materialet: beskrivningen kan som sådan sägas utgöra ett ställningstagande kring hur exempelvis en ideologisk ståndpunkt ska förstås. Vid en beskrivning av texten görs alltså ”en tolkning av materialet”, som ”försöker återskapa den idévärld som texten har sprungit fram ur” (Bergström, Svärd 2018 s.141).

2.1.1 Dimensioner

För att en beskrivande undersökning ska vara vetenskapligt relevant måste den systematiseras. Operationaliseringen av undersökningens centrala begrepp utformas som *dimensioner*. Med dimensioner är avsikten att särskilja de viktigaste delmomenten ur en argumentation eller ideologiskt system – exempelvis ett politiskt partis ställningstaganden (Bergström, Svärd 2018 s.153). Dimensionerna utgör klagörande referenspunkter som fångar in de aspekter av en text som anses särskilt intressanta. Undersökningen ser sedan hur materialet placerar sig för de kriterier som har ställts upp för olika punkter mellan två tänkta ytterligheter på den ”mätskala” längs vilken dimensionerna befinner sig (Beckman 2007 s.51; Bergström, Svärd 2018 s.153).

En risk är dock att dimensionerna inte är heltäckande, och därmed inte fångar in samtlig relevant information. Därutöver riskerar de att inte vara ömsesidigt uteslutande, vilket innebär oklarheter kring under vilken dimension en utsaga ska sorteras in (Bergström, Svärd 2018 s.166). Då partier som Örebropartiet ännu inte

studerats finns ingen färdig mall för vilka dimensioner som lämpligen beskriver denna värderingsmässiga paketering. Därför måste dimensionerna konstrueras med stor omsorg för att kunna vara applicerbara på analysobjekten.

2.2 Intervjuer

På grund av den begränsade tillgängliga information kring spridningen av Örebro partiets politik blir det nödvändigt att söka data på nya sätt. Därför baseras analysens andra del främst på intervjuer med de berörda partibildarna, för att genom deras uppgifter kunna kartlägga relevanta processer och relationer.

Teorell och Svensson (2007 s.89) skiljer på de intervjuer som kartlägger yttre fakta – exempelvis ett händelseförlopp – och de som studerar subjektiva värderingar och upplevelser. Dock betonas att intervjumetoderna kan kombineras. Då jag ämnar beskriva såväl uppstartsprocessernas händelsekedjor som aktörernas upplevelser av politiken och relationer till varandra, används en kombinerad intervjumetod.

Omständigheterna för Johanssons (1991 s.68) undersökning var liknande mina: frågeställningens karaktär innebär att "[e]ndast genom direkta samtal med berörda aktörer /.../ är det möjligt att få ett tillfredsställande material". Jag har dock saknat möjligheten att likt Johansson genomföra semistrukturerade samtalsintervjuer. Partiledarna har enbart låtit sig intervjuas skriftligen utan möjlighet till uppföljning. Därför har intervjuerna skett via ett fast frågeschema där frågorna ställts i tur och ordning utan utrymme för utvikningar eller sidospår (Teorell, Svensson 2007 s.90).

2.3 Material och avgränsningar

Nedan redovisas de vägval som gjorts kring materialet som ligger till grund för undersökningens genomförande.

Det finns fler nystartade partier som till synes liknar Örebro partiet – exempelvis utbrytningar ur Kommunistiska partiet som bildat nya partier på orter som Malmö, Trelleborg och Kristianstad (Birgersson 2020; Carlbom 2020). Dessa har dock ingen formell koppling till Örebro partiet och är därför inte en del av det sammanhängande partinätverk jag vill studera. Då analysens andra del fokuserar på att kartlägga nätverket och relationerna mellan dess aktörer har endast de partier med en formell koppling till Örebro partiet inkluderats. Kopplingen framgår när fyra partier konstaterar att man "är ett självständigt parti, men en del av en framväxande skara lokalpartier som inspirerats och utbildats av Örebro partiet" (Säfflepartiet 2021a; Telgelistan 2021a; Tierpslistan 2021a; Östgötapartiet 2021a). En sådan utskriften koppling saknas hos Arvikapartiet. Däremot finns Markus Allard representerad i dess styrelse som medlem i valberedningen (Arvikapartiet 2021a).

Analysens första del utgår nästan enbart från partiernas program. En fördel med partiprogrammen är deras lättillgänglighet. Dessutom behandlar de liknande teman,

vilket underlättar möjligheterna att dra jämförande slutsatser. En nackdel med partiprogrammen är de stora skillnaderna i omfattning. Att partierna kommit så olika långt i utformningen av sin politik försvårar möjligheterna att dra säkra slutsatser kring deras värderingsmässiga positionering. Övrigt material (undantaget Örebropartiet) är dock knapphändigt och utgörs ofta av intervjuer med partiledarna. Här är dessa olämpliga, då partiernas åsikter inte får förvirras med partiledarnas personliga. Analysens första del är idécentrerad, snarare än aktörscentrerad, och denna distinktion bör hållas tydlig (Beckman 2007 s.17). Ett undantag görs dock när Örebropartiets hållning kring HBTQ-certifiering av offentliga verksamheter behandlas i en debatt i Örebro kommunfullmäktige där Markus Allard framför ett ställningstagande utanför partiets program. Att utelämna detta hade påverkat analysen negativt, särskilt då vissa övriga partier behandlar liknande ståndpunkter.

Eftersom partierna fokuserar på frågor av specifikt lokal prägel kan programmets framtoning skifta betydligt. Vissa av dessa frågor kan dock inte sorteras in i dimensionerna och har fått lämnas därhän. Analysen innefattar endast de delar av partiprogrammen med direkt koppling till studiens analysapparat.

Materialet för analysens andra del utgörs av intervjuer med partiernas partiledare. Eftersom partiledarna ”inte ser vad vi tjänar på /.../ att dela med oss av en massa intern information om hur vi jobbar” har vissa svar dock varit ”lite kortfattade” (Allard 2022 [intervju]) eller helt uteblivit. Vid intervjuer finns dessutom risken att de svarande har egennyttiga eller strategiska motiv som döljs och därför påverkar undersökningens utfall (Erlingsson 2005 s.168–169).

I den mån det varit möjligt har intervju svaren därför kompletterats med citat från andrahandskällor – lokaltidningsartiklar, poddavsnitt, och utdrag ur debatter – för att kunna dra tillfredställande slutsatser, kontrollera uppgifterna och uppfylla det källkritiska kriteriet om oberoende. Eftersom partinätverket är nytt och sedan tidigare oomskrivet är det övriga materialunderlaget dock så pass skralt att partibildarnas uppgifter ofta fått stå för sig själva.

Tillvägagångssättet gynnar även det som inom historieforskningen kallas ”samtidighetskriteriet”, där uttalanden som görs i nära anslutning till en händelse ses som mer trovärdiga än de som görs en längre tid efteråt (Erlingsson 2005 s.169). Dessa citat riskerar att ryckas ur sina sammanhang och återges i en annan kontext än de uttalats i, så att deras betydelse tänjs för att kunna sorteras in i analysen (Bergström, Svärd 2018 s.166). Dock har jag varit noga med att endast använda mig av direkta citat för att undvika förvrängningar och behålla uttalandenas autenticitet.

Vidare är intervjuerna avgränsade till partiledare. Det finns fler personer med insyn i partinätverket som hade kunnat bidra med kompletterande uppgifter. I vissa fall är det dessutom en hel grupp individer som ligger bakom initiativet till partibildning. På grund av begränsat utrymme och resurser, samt att partiledarna bör ha den största samlade överblicken om partibildandets processer och nätverkets sammansättning, menar jag dock att dessa intervjuobjekt är fullt tillräckliga. De partiledare som intervjuats är Markus Allard (Örebropartiet), Mio Tastas Viktorsson (Tierpslistan), David Ekman (Telgelistan) och Lars-Olof Gävert (Arvikapartiet).

3 Teori

Nedan presenteras de teoretiska utgångspunkter som ligger till grund för studien. Först preciseras den analysapparat som används till den beskrivande idéanalysen av partiernas värderingsmässiga drag. Därefter följer en genomgång av de begrepp och teorier som vägleder kartläggningen av det expanderande nätverk Örebropartiet och dess samarbetspartier utgör.

3.1 Dimensioner

Eftersom det inte gjorts någon värderingsmässig bestämning av lokala partier tidigare finns ingen färdig analysapparat för undersökningen att utgå ifrån. Nedan redogörs därför för hur undersökningens teoretiska ram skapats.

I boken *Svenska väljare* skapar Henrik Oscarsson och Sören Holmberg nio åsiktsdimensioner för att strukturera det politiska landskapet. Åsiktsdimensionerna har konstruerats utifrån konkreta sakfrågor ur valundersökningar. Dimensionerna gör det möjligt att bestämma väljarnas värderingsmässiga position utifrån vilket parti de röstat på (Oscarsson, Holmberg 2016 s.225). Jag menar att dimensionerna även kan användas som utgångspunkt för att beskriva politiska partiers värderingsmässiga position, genom att undersöka deras ställningstaganden till samma sakfrågor.

Alla författarnas nio dimensioner är dock inte relevanta. Eftersom lokalpartierna endast ställer upp i val på kommunal och – i fyra fall (Örebropartiet, Östgotapartiet, Telgelistan, Tierpslistan) – regional nivå, avhandlas inte dimensionerna gällande exempelvis EU, globaliseringen eller miljön i större detalj. Därför har endast de dimensioner som anses vara relevanta för studien inkluderats. Som komplement har SOM-institutets (2016) kartläggning av svenska väljares politiska attityder använts för att uppnå den beskrivande idéanalysens krav på heltäckande dimensioner (Bergström, Svärd 2018 s.166).

Analysapparaten vilar därutöver på Magnus Hagevis (2022) åsiktskartläggning där väljares ställningstaganden kring sakpolitiska påståenden relateras till värderingsmässiga dimensioner. Dessa benämns som ”den ekonomiska vänster-högerdimensionen” respektive ”den libertära-auktoritära dimensionen” (Hagevi 2022 s.85–86). För att undvika förvirring kommer jag använda termen *skalor* för denna del av analysapparaten. Hagevis (2022) skalor utgör ett övergripande, tvådimensionellt spektrum längs vilket Oscarssons och Holmbergs (2016) dimensioner rör sig. Analysen är också uppdelad i avsnitten *vänster-höger* samt *libertär-auktoritär*.

Studien utgår ifrån att ställningstaganden kring politiska sakfrågor i partiernas program kan kopplas till åsiktsdimensionerna, och följaktligen till de värderingsmässiga skalor dimensionerna befinner sig på. Nedan följer redogörelser för de dimensioner som valts ut samt de sakfrågor runt vilka dimensionerna konstrueras. Vissa sakfrågor har bearbetats för att kunna appliceras på partiernas ställningstaganden, som ju oftast rör lokala frågor.

Analysens tredje dimension behandlar graden av populism i partiernas program. Populism kan inte placeras i det ovan konstruerade värderingsmässiga spektrumet, utan ska istället ses som ett övergripande drag runt vilket övriga ståndpunkter formeras. Nedan redogörs även för analysapparaten som undersöker partiprogrammens populistiska tendenser.

För ökad tydlighet är analysen utformad som tabeller. Efter att jag i löpande text sammanfattar och resonerar kring undersökningens resultat relateras ståndpunkter ur partiernas program till de sakfrågor och dimensioner som utgör skalornas analysapparater, samt till påståendena avsedda att synliggöra populistiska drag.

3.1.1 Vänster-höger

Vänster-högerskalan skapad av Hagevi (2022 s.86–87) utgår från påståenden kring statens roll i och påverkan på ekonomin (*stor* kontra *liten*), vikten av ekonomisk jämlikhet (*viktigt* kontra *oviktigt*) samt drivkrafterna bakom individers ekonomiska framgång (*strukturella* kontra *individuella*). Skalan operationaliseras genom att relateras till åsiktsdimensionerna som berör inställningen till *offentlig sektor kontra marknadslösningar* samt *positiv kontra negativ till sociala bidrag och välfärdssamhälle*. Nedan följer de sakfrågor som dimensionerna konstruerats kring. Dimensionerna och samtliga sakfrågor har bearbetats utifrån Oscarsson och Holmberg (2016 s.214–216).

Tabell 1. Sakfrågor att mäta ståndpunkter på vänster-högerskalan.

Sakfråga	Dimension	Skala
Utförsäljningar av offentliga företag	Offentlig sektor / marknadslösningar	Vänster-höger
Storlek på den offentliga sektorn	Offentlig sektor / marknadslösningar	Vänster-höger
Nivå på restaurangmomsen	Offentlig sektor / marknadslösningar	Vänster-höger
Vård och omsorg i privat regi	Offentlig sektor / marknadslösningar	Vänster-höger
Vinstutdelning i vård, omsorg, skola	Offentlig sektor / marknadslösningar	Vänster-höger

Möjlighet för kommuner att stoppa etablering av friskolor	Offentlig sektor / marknadslösningar	Vänster-höger
Attityd till privata företag och marknadsekonomi	Offentlig sektor / marknadslösningar	Vänster-höger
Utbredning av bidrag och stöd till medborgarna	Positiv / negativ till sociala bidrag och välfärdssamhälle	Vänster-höger
Storlek på sociala bidrag	Positiv / negativ till sociala bidrag och välfärdssamhälle	Vänster-höger
Nivå på skatterna	Positiv / negativ till sociala bidrag och välfärdssamhälle	Vänster-höger

3.1.2 Libertär-auktoritär

Den libertära-auktoritära skalan skapad av Hagevi (2022 s.84–85) utgår från påståenden kring följandet av majoritetsnormer (*få avvika* kontra *anpassa sig*), graden av kulturell homogenitet (*mångkultur* kontra *en gemensam kultur*) samt strategin för brottsbekämpning (*vård av kriminella* kontra *straff för kriminella*). Skalan operationaliseras genom att relateras till åsiktsdimensionerna som berör inställningen till *generös* kontra *restriktiv flyktingmottagning* samt *tolerans* kontra *traditionalism*. Dimensionerna och samtliga sakfrågor har bearbetats utifrån Oscarsson och Holmberg (2016 s.214–216), utom den sista – *förbud mot tiggeri* – som använts av SOM-institutet (2016) för att konstruera den sociokulturella GAL-TAN-skalan. Denna sakfråga görs relevant då den beslutas om på kommunal nivå och sedan tidigare relaterats till en liknande värderingsskala.

Tabell 2. Sakfrågor att mäta ståndpunkter på den libertära-auktoritära skalan.

Sakfråga	Dimension	Skala
Antal emottagna flyktingar i Sverige	Generös / restriktiv flyktingmottagning	Libertär-auktoritär
Sverige som mångkulturellt med stor tolerans mot människor med andra levnadssätt	Generös / restriktiv flyktingmottagning	Libertär-auktoritär
Hårdhet på fängelsestraff	Tolerans / tradition	Libertär-auktoritär
Attityd till lag och ordning	Tolerans / tradition	Libertär-auktoritär
Vikten av traditionellt svenska värden	Tolerans / tradition	Libertär-auktoritär
Stärkta rättigheter för homo-, bi- och transsexuella	Tolerans / tradition	Libertär-auktoritär
Förbud mot tiggeri	Tolerans / tradition	Libertär-auktoritär

3.1.3 Populism

Populism har definierats som en ”tunncentrerad” ideologi, som inte har någon vidare bäring i sig själv utan fritt kan kopplas till skilda ideologiska positioner på såväl vänster- som högerkanten (Hagevi 2022 s.162). Alla populistiska riktningar ser samhället som ”separerat i två homogena och antagonistiska grupper; det ’rena folket’ mot den ’korrupta eliten’, och menar att politiken borde vara ett uttryck för folkets allmänvilja” (Akkerman, Mudde, Zaslove 2014 s.1326, 1327). Populisterna ser även sig själva som de enda sanna uttolkarna av allmänviljan (Hagevi 2022 s.162). Sätillvida består denna populismdefinition av två komponenter: folkcentrism, där ”folket” anses ha en fundamental betydelse; samt antielitism, där elitens intressen kontrasteras mot folkets. ”Folket” kan dock definieras olika beroende på populisternas övriga ideologiska utgångspunkt, och beskrivas exempelvis som ”bönder, arbetarklassen, väljarkåren, nationen, eller ingen bestämd grupp över huvud taget” (Rooduijn, Pauwels 2011 s.1273, 1274).

En studie som undersökt populistiska, pluralistiska och elitistiska tendenser hos nederländska väljare har använt sig av påståenden som de svarande fått ta ställning till. Utifrån svaren har varierande grad av dessa tendenser kunnat spåras hos väljarna beroende på deras partisympatier. Jag har utgått från studiens påståenden som mätt populism för att undersöka de populistiska tendenserna hos Örebropartiet och dess efterföljarpartier. Påståendena redovisas nedan (Akkerman, Mudde, Zaslove 2014 s.1333, 1334).

Tabell 3. Påståenden avsedda att mäta populism.

Politikerna behöver följa folkets vilja.
Folket, och inte politikerna, borde ta de viktigaste policybesluten.
De politiska skillnaderna mellan eliten och folket är större än skillnaderna inom folket.
Jag skulle hellre representeras av en medborgare än en specialiserad politiker.
Valda politiker pratar för mycket och vidtar för få åtgärder.
I slutändan är politiken en kamp mellan gott och ont.
Vad folk kallar för att ”kompromissa” är egentligen bara att sälja ut sina principer.

3.2 Spridning i nätverk

Det medvetna spridandet av ett politiskt partis idéer och program till nya aktörer och områden är sedan tidigare relativt utforskat. Dock kan en viss teoretisk utgångspunkt hittas hos Erlingssons (2005) avhandling om den ökade uppkomsten av lokalpartier i Sverige. Detta beskrivs som *diffusionsprocesser*, med vilket menas att ”om en eller flera personer har haft framgång med en viss strategi vid en tidigare tidpunkt, ökar sannolikheten för att andra människor kommer att använda strategin vid senare tillfällen” (Erlingsson 2005 s.209). Inom forskningen kring diffusionsprocesser benämns olika aktörer som *pionjärer* respektive *efterföljare*.

Pionjärerna ses som risksökande och behöver inte särskilt mycket information för att genomföra en strategi. Efterföljare ses som riskundvikande aktörer som behöver vara säkra på att projektet kommer bli framgångsrikt. Detta illustrerar att olika människor har olika höga trösklar för vad de är villiga att riskera innan de hänger sig åt ett riskfyllt projekt (Schmidt 1986 s.19–21, 27; Erlingsson 2005 s.211). Här görs Allards roll som pionjär för rörelsens efterföljande partibildare relevant. I linje med denna terminologi benämns därför nätverkets nybildade partier som *efterföljarpartier*.

Erlingsson (2005) antar att lokalpartierna sprids genom *grannskapseffekter* – omedvetna processer där ett fullmäktigerepresenterat lokalparti i en kommun genom människors fysiska bekantskaper ökar chanserna för lokalpartier att bildas i grannkommunen. Denna tes verkar dock otillfredsställande som utgångspunkt för en undersökning av Örebropartiets till synes medvetna partispridning över landet. Därför tar studien avstamp hos Peter Hedström m.fl. (2000) som undersökt nätverksprocesserna bakom socialdemokratins spridande runt det förra sekelskiftet. Enligt Hedström m.fl. (2000 s.149) är personliga band ”viktiga för att förstå de processer som genererar nya organisationer i en rörelse”, såsom bildandet av nya partiavdelningar. Hedström m.fl. (2000) formulerar sociala mekanismer som hjälpte en spridning över stora avstånd och var avgörande för de fängslande agitatorer som reste land och rike runt: *rationell imitation* respektive *övertalning*.

Rationell imitation relaterar individens beslutsfattande till hur samma strategi fallit ut för dem som tidigare försökt sig på samma sak. Hedström m.fl. (2000) hävdar att nätverkseffekter underlättas av att tidigare beslut som fattats av andra aktörer bidrar med *information*, som hjälper till att reducera den ovisshet som tenderar att vara stor särskilt innan dess att en social rörelse har etablerats. Efterföljaren kan då bedöma konsekvenserna av organisationsbildandet endast genom att förlita sig på välgrundade gissningar, vilka påverkas av informationen tillhandahållen av pionjären.

Övertalning är den mekanism som Hedström m.fl. (2000 s.151) kopplar till agitatorernas påverkansförmåga gentemot sina åhörare. Processen beskrivs som att:

Aktören *A* kan sägas bli övertalad av en annan aktör, *B*, när *B*:s verbala (muntliga eller skriftliga) interaktion med *A* påverkar *A* på ett sådant sätt att *A*:s senare handlingar blir mer lika den handling som förespråkats av *B*. Därigenom är övertalning ett exempel på en medveten form av social påverkan, där *B* aktivt försöker påverka *A*:s handlingar.

Markus Allard har genom sina färgstarka debattinlägg i Örebro kommunfullmäktige och uppmaningar i sociala medier på nolltid kunnat nå en publik som de socialdemokratiska agitatorerna bara kunde drömma om, och kan på ett effektivare sätt ha påverkat de nya partibildarna enligt samma mekanismer.

Hedström m.fl. (2000 s.152) menar dock att agitatorernas karisma, oavsett hur avgörande den var, troligen inte var den ensamma anledningen till spridandet av nya partiavdelningar. Betydelsefull är även den sociala kontext – ”social, demografisk, eller ekonomisk” – som efterföljarna verkar i, som antas ge viktiga

incitament. Därför görs partibildarnas politiska bakgrunder och personliga motiv intressanta.

Erlingsson (2005) tangerar detta då han kartlägger en mängd partibildare och finner gemensamma drag: samtliga har tidigare haft en stark relation till det etablerade partiutbudet, oftast som aktiva representanter för ett parti. Samtliga har också drivits av ett missnöje, antingen med status quo eller med den väg ett etablerat parti slagit in på. Därefter har aktörerna rest krav inom de etablerade partierna för att få dessa att ändra sin position men upplevt sig ignorerade och illa bemötta. Detta har givit upphov till vad Erlingsson (2005 s.203) benämner som "heta känslor":

En känsla av att inte bli tagen på allvar, en känsla av besvikelse, en känsla av att bli förorättad. Besvikelsen och vreden leder till revanschlust. Partibildningsstrategin väljs för att få utlopp för känslor av typen "jag ska minsann visa dem..."

Att beskriva det Hedström m.fl. (2000) kallar för den "sociala kontexten" kan göras på många sätt. Det mest passande i detta fall är att låta partibildarna själva redogöra för sin bakgrund och motivbild för att kunna relatera uppgifterna till Erlingssons (2005) hypoteser om betydelsen av "heta känslor".

Jag ämnar inte formulera några allmängiltiga formler för partibildningar eller spridningen av lokala partier. Främst är jag intresserad av att få större förståelse för de mekanismer och relationer som karakteriserar nätverket kring Örebropartiet och spridandet av dess politik. Då området är outforskat utgår undersökningen inte ifrån etablerade teorier. Därför kan detta sägas vara en explorativ studie med utgångspunkt i tidigare vetenskapliga observationer.

4 Analys av partiprogram

4.1 Örebropartiet

Örebropartiet är det parti i nätverket som bildades först, samt det enda som har en plats i sin kommuns fullmäktige. Med tanke på dess ledande ställning blir det nödvändigt att först redogöra för Örebropartiets värderingsmässiga positionering.

4.1.1 Vänster-höger

Örebropartiet säger sig varken stå till höger eller vänster på den ekonomiskpolitiska skalan. Man deklarerar att det viktiga för dem är välfärdens kvalitet; inte i vems regi den bedrivs. Gällande privatskolor menar de att ”idén om konkurrensens kvalitetshöjande effekt behöver inte vara fel ute” (Örebropartiet 2018c).

Samtidigt gör man klart vilken driftsform som är den föredragna när man talar om att ”avskaffa behovet av privata aktörer” i såväl skolan som äldreomsorgen. Dessutom önskar man ställa samtlig vårdverksamhet under regionens kontroll, avsluta utförsäljningar av kommunalägda bostäder och återregionalisera driften av kollektivtrafiken. Privata välfärdsaktörer ses som opålitliga; oseriösa privatskoleaktörer beskrivs som parasitära, privata kollektivtrafikföretag som arbetarfientliga, privata hyresvärdar och äldrevårdsföretag som egoistiskt vinstfixerade – det vill säga stående i konflikt mot arbetstagarnas och skattebetalarnas materiella intressen. Faktumet att medborgare känner behovet av att söka sig till privata skolor, vårdinrättningar och äldreboenden är för Örebropartiet således inget annat än ett underbetyg för de offentliga institutionerna. De privata inrättningarna kan dock bli ett nyttigt verktyg. Genom sin konkurrenskraft kan de på kort sikt vässa de offentliga verksamheternas kvalitet till det önskvärda långsiktiga scenario då de inte längre är önskvärda av medborgarna och välfärden kan drivas helt i det offentligas regi.

Trots att Örebropartiet inte går så långt som att föreslå ett vinstförbud i välfärden menar man sig vara ”kritiskt inställda” till vinstdrivande välfärdsföretag. Partiet ser dessa aktörer som ett hot mot verksamhetens kvalitet och de anställdas arbetsvillkor inom såväl skolan som äldreomsorgen och kollektivtrafiken. Vinstuttag ses, snarare än som ett incitament för privata välfärdsaktörer att förbättra och effektivisera verksamheten, som opassande – som en indirekt stöd från skattebetalarna. Att föreslå ett vinstförbud hade dock varit ett uttryck just för den ”ideologiska dogmatism” Örebropartiet (2018c) själva säger sig vända sig emot.

Därför ser man det som mer effektivt att bota det allmänna behovet av dessa vinstdrivande företag genom att tillföra de offentliga verksamheterna sådana resurser att efterfrågan på de privata företagen minskar eller, om möjligt, försvinner helt.

De offentliga investeringarna slutar dock inte vid resursförstärkningar i välfärden. Förslagen om avgiftsfri och utbyggd kollektivtrafik, samt införandet av kostnadsfri tandvård till länets samtliga medborgare, motiverar Örebropartiet med reformernas utjämnande effekter. Likaså då man genom subventionerade fritidsaktiviteter för barn önskar bryta klassamhällets segregering. Här görs partiets klassanalys tydlig: det offentliga bör ansvara för att ekonomiskt såväl som fysiskt minska avståndet mellan medborgarna. Satsningarna hade partiet dessutom företrädesvis kombinerat med ”en omfattande skattesänkning”. Detta bedömer man dock skulle påverka välfärden alltför negativt, varför inget sådant förslag presenteras. Örebroarna upplevs få mer valuta för sina pengar om de läggs i offentliga projekt snarare än i deras plånböcker.

Till stadens uteliv är inställningen tillåtande. Förvisso presenteras inga konkreta ekonomiska förslag kring sänkta avgifter, men det är tydligt att kommunala regleringar och kontrollmekanismer ses som belastande för de lokala företagen, som bör få det ”enklare” – till skillnad från partiets misstänksamma hållning gentemot privata välfärdsaktörer. Denna företagavvurm komplicerar bilden av Örebropartiets inställning till näringslivet något. Dock kan den knappast sägas utgöra en central del av partiets politik med tanke på de presenterade förslagens vaga utformning. Således menar jag att Örebropartiet ekonomiskpolitiskt kan beskrivas stå tydligt till vänster.

Tabell 4. Örebropartiets ståndpunkter på vänster-högerskalan.

Dimension	Sakfråga	Ståndpunkt
Offentlig sektor / marknadslösningar	Vinstutdelning i vård, omsorg, skola Möjlighet för kommuner att stoppa etablering av friskolor	<p>” [Vi] är kritiskt inställda till vinstuttag från välfärden eftersom vi vill att varje skattekrona som går till verksamheten också ska gå till just verksamheten snarare än till vinstuttag, men strategin för att avskaffa behovet av privata aktörer måste vara av pragmatisk art /.../ i dagsläget saknas kapaciteten för kommunen att helt ta över de privata aktörernas verksamhet” (2018d)</p> <p>” [D]iverse avarter [har] kunnat nästla sig in i svenska skolsystemet och sabotera och parasitera om vartannat /.../ vi kommer skärpa kraven för att kunna öppna eller bedriva en skola i kommunen” (2018e)</p>
	Vård och omsorg i privat regi	<p>” Örebropartiet är kritiskt inställda till att ge privata aktörer utökad utrymme över vårdområden som redan hanteras av regionen /.../ [vi] hade föredragit en situation där all vårdverksamhet stod under regionens kontroll” (2018c)</p>
	Utförsäljningar av offentliga företag Storlek på den offentliga sektorn	<p>” Örebropartiet motsäger sig privatiseringar av allmännyttan /.../ om kommunen säljer ut sitt bostadsbestånd till privata företag säljer man också ut den makten och möjligheten till aktörer som knappast har en plikt gentemot folkflertalet, snarare enbart gentemot sina egna vinstmarginaler” (2018i)</p> <p>Återregionalisera kollektivtrafiken för att slippa ” behöva ta hänsyn till vinstdrivande företags eventuella preferenser – som i vissa fall kan utgöra direkta hinder för /.../ förbättringar” (2018g)</p> <p>Intentionen med en ” likvärdig, offentligt styrd skola” bra i teorin.” [k]ommunen har inte tillräcklig kapacitet att kunna ta över samtliga elever från de privata skolverksamheterna, såvida det inte sker successivt och metodiskt under en längre period” (2018e)</p> <p>” Svensk äldreomsorg /.../ är /.../ inte vilket ’ affärsområde’ som helst där brukare och anställda ska behandlas som slit-och-släng-varor /.../ På längre sikt [ska] privata aktörer inte behövas eftersom den kommunala äldreomsorgen ska ha överlägset bäst kvalitet” (2018d)</p>
	Attityd till privata företag och marknadsekonomi Nivå på restaurangomsen	<p>” Caféeer, restauranger och krogar är inte bara företag som genererar intäkter till skattkassan, det är också viktiga mötesplatser /.../ paragrafridande beteende från kommunen är inte bara tramsigt, det är rent av skadligt /.../ Örebropartiet vill göra det lättare för kommunens caféeer, restauranger och krogar att bedriva verksamhet” (2018k)</p>
Positiv / negativ till sociala bidrag och välfärdssamhälle	Utbredning av bidrag och stöd till medborgarna	<p>” Örebropartiet vill införa nolltaxa i hela länets kollektivtrafik [samt] stärka och utöka kollektivtrafiken i glesbygden” (2018g)</p> <p>” Tandvårdsfrågan är en klass- och plånboksfråga /.../ Örebropartiet vill införa avgiftsfri tandvård för samtliga medborgare i Örebro län” (2018b)</p> <p>Införa subventionerade fritidsaktiviteter för ungdomar: ” Örebro län är inte isolerat från det svenska klassamhället /.../ Örebropartiet har inte förmågan att kunna avskaffa dessa skilda förutsättningar men vi kan /.../ kompensera för dem” (2018l)</p>
	Nivå på skatterna	<p>” [Vi] kommer varken yrka på en skattehöjning eller skattesänkning /.../ Helst hade vi förstås velat föreslå en omfattande skattesänkning förutsatt att det inte skulle slå hårt mot välfärdssektorn, men /.../ [vi] kommer in i det sista att försvara en högkvalitativ vård, skola och omsorg” (2018f)</p>

4.1.2 Libertär-auktoritär

Redan första meningen i Örebro partiets invandringsprogram deklarerar hur partiet ”förespråkar en skärpt invandringspolitik”. Ett generöst flyktingmottagande beskrivs som nästintill omöjligt i kombination med ett generöst välfärdssamhälle. Invandrare är i Örebro partiets ögon en ekonomisk belastning som tar av, mer än de ger tillbaka till, de gemensamma resurserna. En generös invandringspolitik ses dessutom som ett verklighetsfrånvänt elitprojekt, förespråkade endast av dem som inte ser dess verkliga – skadliga – konsekvenser. Därför vill Örebro partiet föra en migrationspolitik som anses bättre avspegla folkflertalets och skattebetalarnas intressen.

Partiet önskar vidare se en integrationspolitik som syftar till assimilering. Visserligen förespråkar man vad man kallar en ”öppen svenskhet”, utan hänsyn till hudfärg, religion eller sexualitet, men menar ändå att ett samhälle där invandrarna inte till fullo införlivas i majoritetens seder och bruk och anammar en ”gemensamt internaliserad värdegrund” kommer slitas isär kulturellt. Assimileringen förespråkas även ur ett ekonomiskt nyttoperspektiv. Det ses vara ”av största vikt att varje individ som kommer till Sverige införlivas i produktionen” för att ”den samhällsmodell [välfärdsstaten] som våra förfäder med möda och slit byggt upp” ska bevaras (Örebro partiet 2018h). Detta ses som omöjligt ifall invandrarna inte genom ett antal åtgärder – obligatoriska kurser i samhällsorientering, förbud mot böneutrop, bidrag villkorade med svenskkunskaper – får lära sig ”vad som gäller i det här landet”. Örebro partiet sammanfattar sin integrationspolitik med att: ”Den som kommer till Sverige ska anpassa sig efter Sverige. Passar det inte kan man söka sig någon annanstans så vi kan utnyttja våra skattemedel till de som är i bättre behov av dem” (Ibid).

Det omfattande sociala skyddsnät Örebro partiet vill bygga upp för skattemedlen ska vara exklusivt utformat åt dem som lyder landets lagar och regler. Grovt kriminella invandrare bör helst utvisas, och definitivt inte förlänas bidrag och stöd från samhället. Kriminella element bör svältas ut ur staden genom att bland annat nekas lokaler och bostäder samt förvägras tillgång till den tilltänkt avgiftsfria tandvården. Överlag ses lösningen i kampen mot brottsligheten i direkta, avskräckande åtgärder såsom fler övervakningskameror och ordningsvakter – inte i förebyggande ”sociala insatsexperiment”. Inga hårdare fängelsestraff föreslås då dessa regleras på nationell nivå, men det står ändå bortom tvivel att Örebro partiet önskar sätta hårt mot hårt för att upprätthålla lag och ordning.

Att Örebro partiet inte nämner minoritetsrättigheter i sitt partiprogram menar jag är talande. Den enda ståndpunkt som lyfts är då man gällande integrationen förespråkar en ”öppen svenskhet”. Egentligen menar man också att mer inte behöver sägas: dessa frågor ses om något som icke-frågor. Underförstått anses rättigheterna för minoriteter och HBTQ-personer vara ”sunt förnuft”, som inte kräver något aktivt arbete – såvida man inte kommit till Sverige som nyanländ, då obligatoriska kurser i samhällsorientering är nödvändiga. Motståndet mot inköpt HBTQ-certifiering av kommunala verksamheter är talande. Detta ses som

meningslös symbolpolitik; med en lagstiftning på plats ser man redan gruppernas formella behov som uppfyllda. Aktivt arbete kring dessa rättigheter bedöms vara bortkastade skattemedel, som allokeras åt den parasitära samhällsklass som orättfärdigt försörjer sig på det gemensamma resurser genom de stora summor deras värdegrundsarbeten kostar kommunen.

Sammantaget kan Örebropartiet således beskrivas stå betydligt närmare den auktoritära sidan av den sociokulturella skalan.

Tabell 5. Örebropartiets ståndpunkter på den libertära-auktoritära skalan.

Dimension	Sakfråga	Ståndpunkt
Generös / restriktiv flyktmottagning	Antal emottagna flyktingar i Sverige	<p>” Örebropartiet förespråkar en skärpt invandringspolitik /.../ desto fler individer som ska integreras i ett samhälle, desto svårare och dyrare blir det. Därför hade Örebropartiet föredragit en situation där migrationstrycket mot Sverige och dess kommuner minskade” (2018h)</p> <p>” Till följd av de verklighetsfrånvända politikernas migrationspolitik har trycket på Sveriges kommuner och landssting ökat enormt, [men] [vår] lojalitet ligger hos er skattebetalare i kommun och region. Vi kommer att använda oss av de lagar och föreskrifter som finns för att lindra trycket mot vår kommun och region så vi kan föra en politik vi har råd och möjlighet till att föra” (Ibid)</p>
	Sverige som mångkulturellt med stor tolerans mot människor med andra levnadssätt	<p>” Vår integrationspolitik syftar till assimilering /.../ [där] en invandrare till fullo införlivas med sitt nya land genom att anamma de seder och bruk som finns här /.../ [a]lternativet till en assimileringspolitik är ett samhälle som präglas av etniska och religiösa enklaver och konflikter” (2018h)</p> <p>” Vi förespråkar en öppen svenskhet, där din hudfärg, religion, eller sexualitet är helt irrelevant”</p> <p>Emot böneutrop, då det ” manifesterar [r] att ett område tillhör Islam. Något sådant område ska inte finnas i Örebro” (Ibid)</p>
Tolerans / tradition	Stärkta rättigheter för homo-, bi- och transsexuella	<p>” I Sverige är det självklart att man ska kunna ha vilken sexuell läggning som helst, egentligen, och inte bli diskriminerad för det /.../ det är bara sunt förnuft /.../ Vi ser inte riktigt kopplingen mellan att människor mår bättre av att vi HBTQ-certifierar /.../ men det här är ju i grunden någon form av klasskamp [där] människor som försörjer sig på det här sättet och använder på något sätt samvetet som en murbräcka /.../ för att komma åt mer och mer skattemedel på bekostnad av kommunens kärnverksamhet” (Det pekande fingret 2021)</p>
	Hårdhet på fängelsestraff Attityd till lag och ordning	<p>” Den bästa ordningen är den där grova brott begångna av invandrare resulterar i utvisning /.../ [det vi] kan göra är att villkora bidrag och ersättningar på grundval att man inte får begå grova brott” (2018h)</p> <p>Dra in tolkstöd efter tre år – villkora rätt till ersättning och bidrag med kunskaper i svenska (Ibid)</p> <p>” De grupper som politikerna bjuder på tandvård är asylsökande individer med medborgarskap i andra länder samt kriminella /.../ de som i första hand ska ha rätt till avgiftsfri tandvård är våra laglydiga medborgare” (2018b)</p> <p>” Neka brottsaktiva möjlighet att hyra bostad eller lokal i kommunen” (2018j)</p> <p>” Där /.../ övervakningskameror kan stärka tryggheten bör övervakningskameror sättas upp” (Ibid)</p> <p>” Örebropartiet vill /.../ anställa fler ordningsvakter i syfte att avlasta polisen”, på bekostnad av ” nya trender såsom sociala insatsexperiment och samverkansprojekt” (Ibid)</p>
	Vikten av traditionellt svenska värden	<p>” Den svenska samhällsmodellen /.../ kräver en gemensamt internaliserad värdegrund för att fungera /.../ medborgarnas ideologiska inställning gentemot samhället [är] /.../ en produkt av de materiella omständigheter man formas av om man växer upp i det svenska samhället, med dess närvarande centralstat och dess egalitära, sekulära och demokratiska ideal” .” Ens värderingar och världsbild förändras inte samma sekund man kliver över svenska gränsen. De består och därför krävs ett aktivt arbete med att bland annat skola in människor i vår syn på exempelvis demokrati, sexuell och religiös frihet, yrtrandefrihet och statens legitimitet” (2018h)</p> <p>Krav på kurser i samhällsorientering för nyanlända ” för att skapa en förståelse för vad det är som gäller i det här landet”, som ” bör bland annat behandla jämställdhet, sexualitet, vad demokrati innebär och vad som är tillåtet och inte gällande barnuppfostran” (Ibid).</p>

4.1.3 Populism

Örebropartiet ser det politiska grunduppdraget som självklart – att följa folkviljan. Denna ser man sig som de sanna uttolkarna av. Det folket verkligen vill, menar man, är att prioritera välfärden, samt att få till stånd en minskad invandring. Dessa initiativ anser man dock politikerna vara oförmögna att ta. En spricka målas upp: å ena sidan de hederliga skattebetalarna; å andra sidan de etablerade partierna och dess företrädare som snarare än att driva en politik som gagnar folkets intressen är intresserade av att berika sig själva. Välfärden monteras ned till förmån för höjda politikerlöner och en svällande byråkrati; invandringen ökar med följderna som politikerna aldrig själva konfronteras med i sin verklighetsfrämmande tillvaro.

Partiernas skilda ideologier ses därför enbart som snömos; en kuliss, som tjänar till att dölja att deras verkliga, materiella intressen står i direkt motsättning mot folkets. Bakom en färdig maskin av åsiktsskillnader är politikerna närmare allierade än fiender. Allt detta onödiga prat menar Örebropartiet hindrar politikerna från att vidta de nödvändiga åtgärder folket är i behov av.

Politikernas manipulativa beteende ser Örebropartiet även i en omfattande politisk korruption. Fifflande folkföreträdare menar man avslöjas ”varje vecka”. I linje med detta beskriver man ett framtidsscenario med en oundviklig lågkonjunktur där politikerna snarare än att försvara välfärden ”kommer vara mycket obehagliga att ha att göra med”. Sådana är de etablerade partiernas politiker i gemen enligt Örebropartiet: opålitliga alltid, obehagliga i kristid – personer vars onda avsikter tids nog kommer visa sig.

Genom att säga sig vilja ”ta ner politiken på jorden igen” placerar Örebropartiet sig själva som motvikt till allt detta. Till skillnad från övriga partier säger man sig lyssna på folket och dess sanna intressen. Som bevis förespråkar man fler folkomröstningar som dessutom ska göras bindande – själva vågar man ge folket utslagsröst ”i frågor som är av avgörande vikt för kommunen”. I motsats till övriga politiker anser man sig också rakryggat stå upp för sina övertygelser. Partiet beskriver en ”gemensamt internaliserad värdegrund” som rotad i ett svenskt jämställdhetsideal, och hur denna är avgörande för upprätthållandet av välfärden. Övriga politiker menar man har sålt ut sig i denna fråga, men själva kommer de ”aldrig kompromissa med dessa grundläggande och självklara principer”.

För att cementera såväl sin folkcentrism som antielitism vill Örebropartiet halvera politikerlönerna och återupprätta samhörigheten mellan politikerna och folket man menar gått förlorad när politikerlönerna skjutit i höjden efter att tidigare motsvarat en lärares. Specialiserade politiker drivna av ekonomiska incitament ger man inte mycket för. För att statuera exempel har Markus Allard halverat sin egen fullmäktigelön. På partiets hemsida har allmänheten kunnat föreslå vad överskottet borde användas till (Örebropartiet 2018n). I coronapandemins inledning köpte partiet munskydd och visir som man delade ut till behövande kommunanställda i vården (Ejdeholt 2020). Detta tycks vilja signalera att Allard och Örebropartiet är de hederliga medborgarnas oförstörda förkämpar.

Sammantaget menar jag att stöd för samtliga populistiska påståenden kan spåras i Örebropartiets partiprogram, som således visar en tydligt populistisk argumentation.

Tabell 6. Örebropartiets populistiska ståndpunkter.

Påstående	Ståndpunkt
<p>Valda politiker pratar för mycket och vidtar för få åtgärder. De politiska skillnaderna mellan eliten och folket är större än skillnaderna inom folket. Politikerna behöver följa folkets vilja. I slutändan är politik en kamp mellan gott och ont.</p>	<p>” Oavsett vilket parti som suttit vid makten de senaste decennierna har politiken i princip varit densamma. Partierna kan tvista om påstådda ideologiska skillnader men i slutändan är de mest intresserade av att sko sig själva på folkets bekostnad. Varje år höjer de sina egna löner till nya orimliga nivåer, samtidigt som nedskärningarna haglar mot det som borde vara av absolut största vikt att värna, nämligen folkets vård, skola och omsorg. Varje år svävar politikerna längre bort från det folk och den vardag de påstår sig vilja representera /.../ Vi vill ta ner politiken på jorden igen!” (2018m)</p>
<p>Jag skulle hellre representeras av en medborgare än en specialiserad politiker. De politiska skillnaderna mellan eliten och folket är större än skillnaderna inom folket.</p>	<p>” Örebropartiet vill halvera politikerlönerna /.../ [u]nder långa perioder under 1900-talet tjänade riksdagspolitiker i nivå med samtida lärare. Höga löner /.../ isolerar makthavarna i en egen liten bubbla långt bortom folkflertalets vardag och verklighet /.../ politik ska man bedriva för att man vill förbättra samhället, inte för att man vill sko sig på dess förfall” (2018a)</p>
<p>De politiska skillnaderna mellan eliten och folket är större än skillnaderna inom folket. I slutändan är politik en kamp mellan gott och ont.</p>	<p>” Det daltas alldeles för mycket med dagens makthavare. Varje vecka avslöjas nya politiker eller direktörer inom offentlig sektor som har skott sig på ett orättfärdigt sätt /.../ Örebropartiet vill därför gå hårdare åt politiker och tjänstemän som fiffjar. Om en politiker stjälar skattemedel från kommunen /.../ ska kommunen processa detta hårt via de rättsliga instanserna” (2018a)</p> <p>” Örebropartiet vill att partistöden ska villkoras av partirepresentanternas laglydighet /.../ [d]etta skulle förhoppningsvis tvinga partierna att slå ner hårdare på den politiska korruptionen” (2018a)</p>
<p>Vad folk kallar för att ” kompromissa” är egentligen bara att sälja ut sina principer. De politiska skillnaderna mellan eliten och folket är större än skillnaderna inom folket.</p>	<p>” I det här landet är vi jämställda /.../ [s]åledes kräver vårt system en gemensamt internaliserad värdegrund för att kunna fungera. Till skillnad från många politiker i de andra partierna är vår hållning att aldrig kompromissa om dessa grundläggande och självklara principer”</p> <p>” Den svenska migrations- och integrationspolitiken /.../ har resulterat i ett oerhört segregerat samhälle /.../ något som givetvis hänger ihop med politikerelitens svaga förankring i verkligheten” (2018h)</p>
<p>Politikerna behöver följa folkets vilja. Folket, och inte politikerna, bör ta de viktigaste policybesluten. Valda politiker pratar för mycket och vidtar för få åtgärder.</p>	<p>” Vi tror att samhället gynnas av att medborgarna blir mer delaktiga i beslutsprocesserna, inte minst i dagens läge då makthavarna svävat iväg och tappat mycket av sin koppling till de faktiska samhällsproblemen /.../ politiker talar sig varma om hur sanna demokrater de är men när de får frågor om huruvida de skulle vara beredda att lämna ifrån sig makt till folket så svalnar intresset rätt fort” (2018a)</p> <p>” Örebropartiet vill se fler folkomröstningar, främst i frågor som är av avgörande vikt för kommunen /.../ Vi är öppna för bindande folkomröstningar, där politikerna inte bara får möjlighet att lyssna till folkviljan utan också är bundna av plikten att tjäna och realisera folkviljan!” (2018a)</p>
<p>Politikerna behöver följa folkets vilja. Folket, och inte politikerna, bör ta de viktigaste policybesluten. Politik är i slutändan en kamp mellan gott och ont.</p>	<p>” I ett läge av en omfattande skattehöjning kommer Örebropartiet vilja involvera folket i form av folkomröstningar. Det är viktigt att det finns ett brett stöd för skattepolitiken, speciellt i de tider som komma skall. De partier som vill måla ut oss som populist /.../ kommer knappast att försvara välfärden in i det sista. De kommer att försvara sina egna intressen i första hand och de kommer vara mycket obehagliga att ha att göra med när lågkonjunkturen är ett faktum. Örebropartiet kommer alltid att sätta regionens, kommunens och folkets intressen först!” (2018f)</p>

4.2 Efterföljarpartierna

Efterföljarpartiernas program är i stora stycken tagna direkt från Örebro partiets, med mer eller mindre identiska formuleringar sinsemellan. Därför behandlas de nystartade lokalpartiernas program tillsammans, för att synliggöra gemensamma drag med, och avvikelser från, Örebro partiets linje.

4.2.1 Vänster-höger

De stora skillnaderna i omfattning mellan efterföljarpartiernas partiprogram medför vissa svårigheter att ge en sammanhängande bild av deras ekonomiskpolitiska positionering. Dock kan gemensamma drag såväl som skillnader ses partierna emellan.

Samtliga partier motsäger sig ideologiskt betingade ståndpunkter i frågan om välfärdens styrelseform, och framhåller likt Örebro partiet verksamhetens kvalitet som avgörande. Samtidigt visar samtliga starka principiella ställningstaganden för den offentliga driftsformen. Tydligast visas detta gällande äldreomsorgen: fyra av fem partier anser att privata äldrevårdsbolag ”inte ska behövas på lång sikt”, och det sista – Telgelistan – ser kommunen som den enda garanten för ett långsiktigt säkerställande av en god äldrevård. I skolpolitiken vill tre partier enligt Örebro partiets modell ”skärpa kraven för att öppna eller bedriva skola i kommunen” och uttrycker långsiktigt en önskan för kommunen att helt överta privatskolornas elever. Däremot saknas det samlade underlaget för att dra långtgående slutsatser kring den regionala sjukvården.

Genomgående ses samma aversion mot vinstdrivande välfärdsaktörer som hos Örebro partiet. Tre partier kopierar rakt av Örebro partiets hållning som ”kritiskt inställda till vinstuttag i välfärden”. Resterande två saknar denna, men anser istället företag med ”vinstkrav och företagslogik” vara principiellt oönskade inom äldrevården.

Överlag vill således samtliga efterföljarpartier prioritera och stärka det man kallar för ”kärnverksamheten” – skolan, vården och omsorgen. Att bidra med en välutbyggd offentligt finansierad och driven välfärd ses som kärnan i kommunens politiska uppdrag. Utöver detta föreslår de flesta partier samma typ av service- och välfärdssatsningar som Örebro partiet. Tandvårds- och kollektivtrafiksatsningar varvas med subventionerade fritidsaktiviteter och billiga hyresrätter. Efterföljarpartiernas ambitioner på detta område är dock mycket varierande, och förslagen når i inget fall upp till Örebro partiets omfattning. Liksom sin inspirationskälla vill partierna inte finansiera satsningarna via höjda skatter; istället önskar man skära i kommunens budget i områden man ser som onödiga och inte räknar till ”kärnverksamheten”.

Därutöver ses skillnader i vad partierna anser ingå i det offentliga uppdraget. Tierpslistan (2021c) motsätter sig taktiken att sanera kommunens skuld genom att sälja offentligägda tillgångar till privata aktörer eftersom ”man inte bäst går ner i vikt genom att skära av sig armen. Att kommunen äger fastigheter, mark och

verktyg är det som ger kommunen ekonomiska muskler”. Å andra sidan önskar Arvikapartiet (2021c) ”se över de kommunala bolagen och om alla dessa är förenliga med kärnverksamhet”, eftersom ”[p]roblem uppstår när de växer och blir för många”. Dåligt presterande kommunala bolag behöver tillskott genom skattemedel, vilket ses som ineffektivt resursslöseri. Därför bör kommunen enligt Arvikapartiet ”inte gå in och konkurrera med det privata näringslivet på bekostnad av både välfärd och skattebetalarnas plånbok”.

Slutligen vill de flesta efterföljarpartierna likt Örebropartiet förenkla för näringslivet på respektive ort. På denna punkt föreslår tre partier att taxor och avgifter för företagen ska sänkas, vilket Örebropartiet inte nämner. Detta resonemang ligger mer i linje med en ekonomisk politik längre till höger, såsom då Centerpartiet vill minska regleringar och avgifter för företagare (Centerpartiet 2021). Att en majoritet här går längre än sin föregångare är något förvånande. Detta till trots kan ändå konstateras att efterföljarpartierna, i den mån deras program behandlar relevanta sakfrågor, följer Örebropartiets ståndpunkter relativt nära.

Tabell 7. Efterföljarpartiernas ståndpunkter på vänster-högerskalan.

Dimension	Sakfråga	Ståndpunkt	Saknas hos
Offentlig sektor / marknadslösningar	Vinstutdelning i vård, omsorg, skola	” [Vi] är kritiskt inställda till vinstuttag från välfärden eftersom vi vill att varje skattekrona som går till verksamheten också ska gå till just verksamheten snarare än till vinstuttag” (Arvika 2021b; Säfflepartiet 2021b; Östgötapartiet 2021b) Den bästa vården kan skötas av kommunen själv – inte av verksamhet med ” vinstkrav och företagslogik” (Tierpslistan 2021b; Telgelistan 2021b)	
	Möjlighet för kommuner att stoppa etablering av friskolor	En ” likvärdig, offentligt styrd skola” bra i teorin, men ” kommunen har ännu inte tillräcklig kapacitet för att ta över samtliga elever från de privata skolverksamheterna /.../ vi vill skärpa kraven för att öppna eller bedriva en skola i kommunen” (Säfflepartiet 2021c; Telgelistan 2021c; Östgötapartiet 2021c)	Arvika Tierpslistan
	Vård och omsorg i privat regi	På lång sikt bör den kommunala äldreomsorgen hålla överlägsen kvalitet mot den privata och vara så bra att ” privata aktörer inte ska behövas” (Arvika 2021b; Säfflepartiet 2021b; Telgelistan 2021b; Östgötapartiet 2021b) ” Skärp reglerna för privata telefonläkare”, vilka ” kunnat gå med väldigt stora vinster [och inneburit] en omprioritering av resurser från där de behövs mest till där de behövs minst” . Åtgärd: återregionalisera och rusta upp sjukvårdsupplysningen 1177 (Telgelistan 2021d)	Tierpslistan
	Utförsäljningar av offentliga företag Storlek på den offentliga sektorn	Att prioritera och stänka ” kärnverksamheten” – skola, vård, omsorg – är kärnan i kommunens politiska uppdrag. Satsningarna ska finansieras genom nedskärningar i onödiga budgetområden (Östgötapartiet 2021d; Arvika 2021c, f; Säfflepartiet 2021d; Telgelistan 2021e, i; Tierpslistan 2021c) Olika syn på kommunala bolag och tillgångar: såväl restriktiv (Arvika 2021c) som generös (Tierpslistan 2021c)	
	Attityd till privata företag och marknadsekonomi Restaurangmomsnivå	Taxor och avgifter för företagen bör sänkas; företagen ska inte kompensera för kommunens felprioriteringar (Östgötapartiet 2021g; Tierpslistan 2021f; Telgelistan 2021j) ” Vi måste prioritera upp näringslivsklimatet i Arvika /.../ det är för krångligt som det är idag” (Arvika 2021e)	Säfflepartiet
Positiv / negativ till sociala bidrag och välfärdssamhälle	Utbredning av bidrag och stöd till medborgarna	Afgiftsfri tandvård för regionens medborgare (Tierpslistan 2021d; Telgelistan 2021f); Avgiftsfri och utbyggt kollektivtrafik (Tierpslistan 2021j); Skattesubventionerade fritidsaktiviteter för barn (Arvika 2021d; Telgelistan 2021g; Östgötapartiet 2021e); stort kommunalt bostadsbestånd – bygg fler billiga hyresrätter (Tierpslistan 2021e; Telgelistan 2021h; Östgötapartiet 2021f)	Säfflepartiet
	Nivå på skatterna	Skatterna bör varken höjas eller sänkas innan kommunen ordnat sina ekonomiska prioriteringar (Säfflepartiet 2021g; Telgelistan 2021i; Tierpslistan 2021c; Arvika 2021f)	Östgötapartiet

4.2.2 Libertär-auktoritär

Samtliga efterföljarpartier, utom Arvikapartiet som helt saknar invandringspolitiskt program, verkar för en minskad invandring. Likt Örebropartiet vill samtliga avskräcka högre instanser från att placera fler invandrare i kommunen, på grund av den motsättning man ser mellan en stor invandring och kommunens förmåga att upprätthålla andra funktioner såsom välfärdssystemet. Även gällande integrationen känns argumentationen igen. Tre partier förespråkar en ”öppen svenskhet”, vilket inte hindrar fyra partier från att se en aktiv assimileringspolitik som en förutsättning för såväl det kulturella sammanhållandet av det svenska samhället som upprätthållandet av välfärdssystemet. Assimileringsåtgärderna är bekanta: obligatoriska kurser i samhällsorientering och bidrag villkorade med svenskkunskaper, samt krav från tre partier om förbud mot böneutrop.

Gällande lag och ordning enas efterföljarpartierna i vissa frågor. Samtliga fem önskar fler övervakningskameror i det offentliga rummet och argumenterar för deras avskräckande och trygghetskapande effekter. Dessutom kräver samtliga – förutom Arvikapartiet – fler ordningsvakter för att avlasta polisen, samt vill neka grovt kriminella invandrare service och bidrag. Andra sakfrågor splittrar partierna desto mer. Östgötapartiet och Säftepartiet förespråkar en möjlighet för kommunen att neka kriminella bostäder och lokaler. Telgelistan och Tierpslistan önskar å sin sida införa kommunala tiggeriförbud – något inte ens Örebropartiet nämner i sitt partiprogram. Därutöver går Östgötapartiet längre än såväl övriga efterföljarpartier som Örebropartiet då man vill skärpa fängelsestraffen för ”yrkeskriminella och livsstilskriminella” samt minska straffrabatterna.

Liksom Örebropartiet berör efterföljarpartierna minoritetsrättigheter och identitetspolitik avslöjande lite. Förvisso fastslås alla invånares lika rättigheter: antingen explicit (se tabell), eller implicit, som då Telgelistan (2021k) och Tierpslistan (2021g) önskar att samhällsorienteringskurserna för nyanlända ska behandla ”laglydighet, demokrati, likabehandling och samhällsnormer” respektive ”svensk och lokal kultur, som demokrati och förhållningssätt kring jämställdhet och barnuppfostran”. Likabehandling ses av partierna som en hos svenskar redan uppnådd självklarhet – som en ickefråga. Därtill vänder sig tre partier, liksom Örebropartiet, emot offentligt finansierade åtgärder som prioriterar minoritetsgruppers rättigheter när man raljerar kring ”ideologiproducenter”, ”värdegrundspapper” och ”värdegrundsdiplom”, som man menar dränerar de offentliga resurserna utan att göra någon praktisk nytta.

Sammantaget följer en majoritet av efterföljarpartierna Örebropartiets auktoritära ståndpunkter. Det stora undantaget är Arvikapartiet, som helt saknar ett invandringspolitiskt program och uttalar sig mycket sparsamt gällande brottslighet. Dessa har inte heller något uttalat problem med offentligt finansierade värdegrundsarbeten. Med tanke på detta tunna underlag kan inte Arvikapartiet beskrivas som ett sociokulturellt auktoritärt parti. Detta belyser den stora interna variationen mellan efterföljarpartiernas politik och sätter frågetecken kring graden av kontroll och inflytande från Örebropartiet.

Tabell 8. Efterföljarpartiernas ståndpunkter på den libertära-auktoritära skalan.

Dimension	Sakfråga	Ståndpunkt	Saknas hos
Generös / restriktiv flyktingmottagning	Antal emottagna flyktingar i Sverige	<p>” Om invandrare /.../ ska kunna införlivas i majoritetssamhället krävs det att kommunen tar strid mot Migrationsverket vid varje försök att anvisa nya mängder migranter hit” (Telgelistan 2021k; Tierpslistan 2021g)</p> <p>” Vi kommer /.../ använda oss av de lagar och föreskrifter som finns för att lindra trycket mot vår kommun och region” (Östgötapartiet 2021h)</p> <p>” Säfflepartiet (2021e) förespråkar minskad invandring” och kommer ” vara mycket sparsamma med att utöka mängden kommunala skattemedel för /.../ invandringsrelaterade kostnader” även ifall antalet placerade migranter skulle öka</p> <p>Förespråkar en assimileringsspolitik där invandrare fullständigt införlivas i det svenska samhället (Säfflepartiet 2021e; Telgelistan 2021k; Tierpslistan 2021g; Östgötapartiet 2021h)</p> <p>Förbjud böneutrop – de står i konflikt med majoritetens övertygelser (Säfflepartiet 2021e; Telgelistan 2021k; Östgötapartiet 2021h)</p> <p>Säfflepartiet (2021e), Östgötapartiet (2021h) och Tierpslistan (2021g) förespråkar en ” öppen svenskhet”</p>	Arvikapartiet
Tolerans / tradition	Sverige som mångkulturellt med stor tolerans mot människor med andra levnadssätt	<p>” Alla är lika värda /.../ oavsett kön, nationalitet och läggning” (Arvikapartiet 2021i)</p> <p>” Här ska varje individ leva i frihet oavsett kön, läggning eller härkomst. Svårare är det inte (Östgötapartiet 2021h; Säfflepartiet 2021e)</p> <p>” Ideologiproducerer” ska inte tvinga skolan att upprätta en ” jämfällhetsintegrerad budget utifrån ett intersektionellt perspektiv” (Telgelistan 2021c; Östgötapartiet 2021c)</p> <p>Telgelistan (2021c) ” tror inte man bekämpar diskriminering mot HBTQ-personer genom att ösa pengar på /.../ värdegrundspapper”</p> <p>” [M]iljöcertifieringar eller andra värdegrundsdiplom /.../ [är] någon sorts avlatsbrev kommunen köper för att urskuldra sig från kritik” (Tierpslistan 2021c)</p>	Arvikapartiet
	Hårdhet på fängelsestraff Attityd till lag och ordning	<p>Fler övervakningskameror i det offentliga rummet (Arvikapartiet 2021g; Säfflepartiet, 2021 f; Telgelistan, 2021 i; Tierpslistan, 2021 h; Östgötapartiet, 2021 i); anlita fler ordningsvakter; neka grovt kriminella invandrare offentlig service och bidrag; språkkrav för rätt till bidrag och ersättningar; indraget tolkstöd efter tre år (Säfflepartiet, 2021 f; Telgelistan, 2021 i; Tierpslistan, 2021 h; Östgötapartiet, 2021 i); förbjud brottsaktiva att hyra lokal eller bostad i kommunen (Säfflepartiet 2021f; Östgötapartiet 2021i)</p> <p>” Östgötapartiet (2021i) [kommer] verka för högre straff vid yrkeskriminella och livsstsitkskriminella samt att straffrabatter inte används så lättvindigt”</p>	Arvikapartiet
	Vikten av traditionellt svenska värden	<p>Invandrare ” ska anamma den grundläggande samhällssyn den svenska nationen bygger på. Här gör vi vår plikt, arbetar och värnar det gemensamma” (Tierpslistan 2021g; Telgelistan 2021k)</p> <p>Inför obligatoriska kurser i svensk samhällsorientering för stärkt assimilering (Säfflepartiet 2021e; Telgelistan 2021k; Tierpslistan 2021g; Östgötapartiet 2021h).</p>	Arvikapartiet
	Förbud mot tiggeri	<p>Telgelistan (2021i) och Tierpslistan (2021h) förespråkar tiggeriförbud, för att skydda såväl tiggarna från organiserad brottslighet som allmänheten från alltför närgångna tiggare</p>	Arvikapartiet Östgötapartiet Säfflepartiet

4.2.3 Populism

Efterföljarpartiernas partiprogram saknar Örebro partiets allra spetsigaste antielitistiska formuleringar. Mycket av argumentationen känns ändå igen.

Partierna beskriver hur medborgarna förtjänar ett ledarskap som lyssnar till deras viljor och behov. Lokalinvánarna har mer gemensamt med varandra än med den ivägsvävade politikerelit som arbetar för sig själva snarare än för skattebetalarna. Denna oansvariga politikerkår menar man döljer sina misslyckanden bakom en fasad av vackra ord som klingar falskt i konfrontation med verksamhetens kollaps. Vissa menar att de etablerade politikernas ”ideologiska dogmatism” blivit skygglappar som hindrar nödvändiga åtgärder; andra tycker att politikerna hyr in kommunikatörer och PR-konsulter enbart som ett sätt att försöka sminka över sitt haveri med offentliga resurser.

Överhuvudtaget utmålas den politiska elitens intressen som väsensskilda från folkets. Politikerna drivs främst av egoistiskt ekonomiska incitament. Därför har de kunnat höja sina egna löner till orimliga nivåer, och tillåta – eller till och med uppgå i – den politiska korrupsion som målas upp som ett stort problem av samtliga.

Likt Örebro partiet är det här efterföljarpartierna ser sin plats i historien. Politiken ska ner på jorden, där de själva samsas med medborgarna. För att säkerställa att de med onda avsikter rensas ut från fullmäktige vill samtliga partier straffa korrupta politiker genom rättsliga åtgärder, och tre vill dra in stora delar av partistödet vid uppdragat fusk. Etablissemanget behöver vaktas noggrant för att inte utgöra ett hot mot dem de är satta att företräda.

Därutöver ska politikerlönerna sänkas. Politikernas drivkraft ska vara att följa folkviljan – inte personlig vinning och prestige. Genom att förespråka en lönesänkingsreform framställer efterföljarpartierna sig själva som folkliga och drivna av ädlare motiv än de specialiserade elitpolitikerna. För att återföra makten dit partierna anser att den hör hemma vill samtliga införa fler kanaler för direktdemokrati och hålla fler folkomröstningar, som föredragsvis ska bli bindande. Folkviljans genomförande ska säkerställas, oavsett politikernas bångstyrighet.

Sammantaget menar jag att samtliga efterföljarpartier uppvisar tydliga spår av såväl antielitism som folkcentrism. Trots att det saknas stöd för det sista populistiska påståendet om motvilja mot kompromisser och principlöshet följer partierna Örebro partiets ståndpunkter nära.

Tabell 9. Efterföljarpartiernas populistiska ståndpunkter.

Påstående	Ståndpunkt
<p>Politikerna behöver följa folkets vilja. De politiska skillnaderna mellan folket och eliten är större än skillnaderna inom folket.</p>	<p>” Det är dags att politiken i Arvika arbetar aktivt för kommunens invånare; inte tvärtom” (Arvikapartiet 2021a) ” Vi ser oss varken som en del av vänstern eller högern. Vi tycker att båda sidor svävat iväg från folkflertalets vardag och verklighet” (Säfflepartiet 2021a; Östgotapartiet 2021a; Tierpslistan 2021a; Telgelistan 2021a) ” Kommunpolitiken ska värna medborgarnas välfärd och inte politiska särintressen” (Östgotapartiet 2021a)</p>
<p>Valda politiker pratar för mycket och vidtar för få åtgärder.</p>	<p>” Idag använder regionen ansevliga resurser för att genom kommunikatörer förmedla en positiv bild av verkligheten. Istället borde regionen i högre grad använda dessa resurser för att understödja polisen i den verklighet som faktiskt finns” (Tierpslistan 2021d) ” Skolan ska inte vara en experimentverkstad för klåfingriga politiker /.../ [p]olitikers ideologiska dogmatism [har] utgjort ett hinder för skolpersonal att kunna genomföra önskade och nödvändiga åtgärder (Säfflepartiet 2021c) ” Trots sparkrav på kärnverksamheten köper regionen in PR-konsulter för totals miljoner kronor /.../ Regionpolitikerna har förvandlat medborgarnas gemensamma vård till ett barockt luftslott som långsamt krossas under tyngden av PR, byråkrati och privata särintressen” (Telgelistan 2021d) ” Norrköpings kommun har länge /.../ undvikit konkreta lösningar på lokala problem till förmån för ideologiska drömmarier och lekstuga med skattebetalarnas pengar” (Östgotapartiet 2021d) ” Arvikapartiet (2021b) vänder sig emot såväl ideologisk dogmatism från vänster som från höger /.../ Med ett seriöst och ansvarstagande ledarskap blir de oseriösa aktörerna ett minne blott, oavsett om det handlar om /.../ privat /.../ eller /.../ kommunal sektor”</p>
<p>Jag skulle hellre representeras av en medborgare än en specialiserad politiker.</p>	<p>Kontrasterar dagens höga politikerlöner med hur de under 1900-talet var jämförbara med lärares. Detta skapade en naturlig samhörighet mellan politikerna och folket. Idag skär politikerna ner i välfärden för att höja sina egna löner och lever långt från folkets verklighet. För att ” ta ner politiken på jorden igen” måste politikerlönerna sänkas (Arvikapartiet 2021h; Säfflepartiet 2021j; Tierpslistan 2021i; Telgelistan 2021e)</p>
<p>Politikerna behöver följa folkets vilja. Folket, och inte politikerna, borde ta de viktigaste policybesluten.</p>	<p>Inför fler kanaler för direktdemokrati såsom digital insamling av namnunderskrifter för folkinitiativ. Genomför fler folkomröstningar, framförallt i frågor med avgörande betydelse för kommunen, och gör dessa bindande i högre utsträckning – politikerna ska tvingas följa folkets vilja då den yttras (Arvikapartiet 2021h; Säfflepartiet 2021d; Östgotapartiet 2021j; Tierpslistan 2021i; Telgelistan 2021e)</p>
<p>Politik är i slutändan en kamp mellan gott och ont. De politiska skillnaderna mellan folket och eliten är större än skillnaderna inom folket.</p>	<p>Politiker och tjänstemän som skor sig gentemot medborgarna genom felaktiga ersättningar eller annat fusk bör straffas hårt via rättsliga instanser (Arvikapartiet 2021 g, h; Säfflepartiet 2021d; Telgelistan 2021e; Tierpslistan 2021i; Östgotapartiet 2021i, j) ” Ifall någon politiker /.../ blir påkommen med att ha försringrat skattemedel via något av sina politiska uppdrag, bör en ansevlig del av partistöden kunna dras in. Detta skulle tvinga partierna att slå ner hårdare på den politiska korruptionen (Arvikapartiet 2021h; Säfflepartiet 2021d; Östgotapartiet 2021j)</p>

5 Analys av partinätverket och dess aktörer

Analysens första fyra avsnitt beskriver bakgrunden till partispridningen. Dessa berör Örebro partiets värderingsomsvängning under dess tidiga år och dess strategiska motiv bakom spridandet av sin politik, samt en beskrivning av partiledarnas sociala kontext och attityder till etablerade partier. Avslutande två avsnitt beskriver partinätverkets interna arbete. Dessa berör den utbildning efterföljarpartiledarna genomgår, samt nätverkets interna organisationsform och kommunikationsvägar.

5.1 Om Örebro partiets värderingsomsvängning

När Örebro partiet grundades 2014 såg partiets politiska profil annorlunda ut jämfört med idag. Markus Allard beskriver sitt parti som ”en renodlad vänstergruppering i starten” som bildades efter att han blivit utesluten ur såväl Ung Vänster som Vänsterpartiet och andra medlemmar följt Allard ur organisationen. Ungdomarna ”tyckte ledningen var för sossiga och mesiga” och såg Örebro partiet som en plattform att kunna driva en mer radikal politik. Partiets dåvarande syn på politiken har Allard dock svårt att identifiera sig med idag. Han beskriver hur han på den tiden var ”smått efterbliven, det vill säga en del av svensk vänster med allt vad det innebar” (Allard 2022 [intervju]). Han menar att partiet var i otakt med verkligheten: ”I början satt vi där och diskuterade teorier om patriarkala strukturer – men det var väldigt lite: här är ett problem, hur löser vi det?” (Ejdeholt 2021a).

Allt som partiet då stod för är dock inte borta idag. I artiklar från 2014 presenterar partiet flera välbekanta ekonomiskpolitiska förslag, däribland sänkta löner och arvoden för politiker. Dessutom välfärdssatsningar såsom avgiftsfri tandvård, nolltaxa i kollektivtrafiken, subventionerade fritidsaktiviteter för barn och unga samt utbyggnad av äldreomsorg och förskola (Arbetarmakt 2014; Örebro partiet 2014a). De sociokulturella förslagen saknas under denna tid, förutom då man i en debattartikel ”vill att preventivmedel ska vara skattefinansierade för alla kvinnor oavsett ålder”. Detta, liksom uttalandet från samma artikel om att vara ett feministiskt parti, är numera struket från partiets agenda (Örebro partiet 2014b).

Ungdomarnas entusiasm till trots gick Örebro partiets tillväxt trögt. Markus Allard (2022 [intervju]) återberättar hur han inför valet 2014 ”la alla sparpengar på partiet”, men hur de trots detta inte ens nådde hälften av den treprocentiga mandatspärren. Fiaskot blev en väckarklocka för Allard. För att ”faktiskt försöka vinna röster” i bredare folklager började han gå ut och prata med människor i staden

om frågor de tyckte var viktiga (Hur kan vi? 2019): ”Och så upptäckte jag invandringen”, menar han (Ejdeholt 2021). Invandringsfrågans mobiliseringskraft breddade partiets profil, och när Allards politiska fokus började skifta lämnade medlemmarna från Ung Vänster. Med dem försvann även de värderingar man nu gick i polemik mot. Den ekonomiskpolitiska kursen låg som ovan visat fast. Därför kan det inte antas något annat än att Örebropartiets skifte från ”en ren vänstergruppering” till något som enligt Markus Allard ”varken kan definieras som höger eller vänster” (Allard 2022 [intervju]) endast avser en auktoritär vridning av den sociokulturella politiken. Som exempel på omsvängningen nämner Allard vad han beskriver som ”en marxistisk analys av migrationspolitiken” samt motstånd mot HBTQ-certifieringar av offentlig verksamhet (Hur kan vi? 2019).

”Ju mer vi växte hos friska – icke politiska människor – desto mindre populära blev vi hos vänstern”, menar Markus Allard idag. ”Spiken i kistan kom 2017 när jag tog anställning på Nyheter Idag och sedermera värvade Peter Springare till partiet” (Allard 2002 [intervju]). Allards krönikor i den omstridda tabloidtidningen (Nyheter Idag 2022) gav partiet en uppmärksamhetskjuts (Örebropartiet 2017). Värvingen av Springare skedde efter att Allard intervjuat den före detta polisen när han på sociala medier uppmärksammat utlandsföddas överrepresentation bland brottsmisstänkta (SVT 2017). Och nu gick utvecklingen snabbt. Partiets förändrade politiska profil, vidare följarkrets och profilerade vallokotiv var förutsättningar för framgångarna i kommunfullmäktigevalen 2018.

Här hade Örebropartiet hittat fram till sin värderingsmässiga hemvist. Förändringen i strategi och politiskt fokus ser Allard inte som på förhand given. Snarare beskrivs den som ett resultat av att han anpassat sig till verkligheten efter att ha lämnat Vänsterpartiets världsfrånvända åsiktspaket, exemplifierat bland annat med de negativa effekter han menar att en generös migrationspolitik fått på det svenska välfärdssystemet. Allard beskriver förändringsprocessen som att han ”fått lära sig att simma” (Det pekande fingret 2020). Idag anser han att Örebropartiet värderingsmässigt befinner sig i linje med ”de flesta svenskar” (Hållén 2020) och ”på allvar driver en politik för arbetarklassen” (Allard 2022 [intervju]).

5.2 Första steget i en större plan

När Örebropartiet hittat hem i sina värderingar blickade man snabbt vidare. 2017 skrev partiet att ”våra långsiktiga visioner sträcker sig givetvis längre än /.../ att etablera oss lokalt”. Mandat i det kommande valet skulle ”bidra till att kunna ta nästa steg gällande byggandet av ett projekt på nationell nivå” (Örebropartiet 2017).

Partiets ”nästa steg” togs i november 2020, när man sjösatte ”en insamlingskampanj /.../ för att finansiera en utökad partiverksamhet till fler av Sveriges kommuner och regioner” och ”accelerera uppstarten av nya partier”. Detta då partiet menade sig behöva ”en tillräcklig rörelse i ryggen” innan deltagande i riksdagsvalet blev aktuellt. De nya lokalpartierna skulle bana vägen dit: ”När vi ser att vi har tillräckligt med fötter och sektioner på marken, då kör vi” (Örebropartiet 2020a). Insamlingen, där partiets sympatisörer kunde ge valfri gåva, inbringade

drygt 100 000 kronor. I januari 2021 konstaterades triumfatoriskt att ”flertalet korrupta kommunalråd runt om i vårt avlånga land nu äntligen ska få känna av hur det är att svettas på riktigt”, eftersom ”[h]undratals individer och flertalet partiprojekt ligger i kö för att aktiveras”. Det stora intresset sågs också som en förutsättning för att kunna röra sig vidare framåt: ”För varje person vi kan lära upp, för varje parti vi bygger, tar vi oss ett steg närmare fasen då vi är redo att satsa på riksdagsvalet. Men vi är inte där än” (Örebropartiet 2021).

Det är i detta sammanhang efterföljarpartiernas uppkomst ska ses. I form av formellt sett fristående lokalpartier kan Örebropartiet sprida sin modell över landet och vinna bredare stöd för sin politik. Efter att denna bas vuxit sig tillräckligt stark är det långsiktiga målet att samla partinätverket till en nationell lista för att kunna ställa upp i framtida riksdagsval (Svendsen 2021). Slutdestinationen preciserar Markus Allard själv: ”jag vill ta makten i Sverige!” (Hållén 2020).

Figur 1. Partispridningen lanseras. Markus Allards ansikte nedanför Örebropartiets logotyp (Örebropartiet 2020b).

5.3 Om partiledarnas bakgrunder och sociala kontext

De som hörsammade Örebro partiets uppmaning delar många drag. Trots att Markus Allard (2022 [intervju]) anser att ”ålder är skit samma” är en majoritet av partiledarna 90-talister. Allard själv är född 1990 och därmed äldre än Kevin Eriksson i Säftepartiet (1991), Okan Karakas i Östgötapartiet (1996), Mio Tastas Viktorsson i Tierpslistan (1998) och David Ekman i Telgelistan (1999). Trots att Lars-Olof Gävert i Arvikapartiet (1977) drar upp medelåldern är det ungdomliga mönstret tydligt.

Partiledarnas politiska bakgrund skiljer sig därtill kraftigt. Liksom Markus Allard har Mio Tastas Viktorsson (2022 [intervju]) ett förflutet inom Ung Vänster. Däremot har varken Lars-Olof Gävert i Arvikapartiet, David Ekman i Telgelistan eller Okan Karakas i Östgötapartiet varit politiskt organiserade tidigare. Detta beskriver Allard som regel snarare än undantag då han uppskattar att ”den absoluta majoriteten” av efterföljarpartiernas medlemmar aldrig varit politiskt aktiva (Markus och Malcom 2021). Markus Allard menar att partinätverket ”drar folk från alla läger” (Svendsen 2021). Detta stämmer inte gällande partiledarna, som i den mån de tidigare varit organiserade överhuvudtaget har kommit från vänstern.

Vidare har efterföljarpartiledarna ingen tidigare personlig relation till Markus Allard eller andra inom Örebro partiet. Istället har samtliga upptäckt Allard via internet. Mio Tastas Viktorsson (2022 [intervju]) fick reda på Örebro partiet genom den podcast Allard driver. Lars-Olof Gävert (2022 [intervju]) såg videor från Örebro kommunfullmäktige där Allard ”avslöjar myglarkultur, korruption, olika former av slöseri med skattebetalarnas pengar och eftergivenhet mot olika brottsliga grupperingar”. David Ekman (2022 [intervju]) såg ”på ett kommentarsfält på en youtubevideo /.../ någon som skrev ungefär att det finns en riktig politiker som driver ett lokalparti i Örebro”, och beskriver hur han därefter ”varvade klipp på Markus i talarstolen med att läsa igenom deras partiprogram”.

Markus Allard och Örebro partiet har bevisligen gjort starka, lockande avtryck på efterföljarpartiledarna. Lars-Olof Gävert (2022 [intervju]) menar att ”Örebro partiet pratar klarspråk på ett helt annat sätt än andra partier”, samt att de ”står för öppenhet och tydlighet”. Han anser att det ”är på tiden att någon gör det med tanke på samhällsutvecklingen i Sverige”. David Ekman (2022 [intervju]) beskriver hur ”det är mycket sällan man känt att en politiker är på min sida och för min talan”, men ”tycker [Örebro partiet] har ryggrad och är empatiska” med tanke på ”klarspråket och fokuset på att lösa invånarnas problem”. Mio Tastas Viktorsson (2022 [intervju]) talar om hur Örebro partiet ”utan skygglappar [försöker] företräda folkets intressen, något som de andra partierna helt glömt bort hur man gör”.

Utifrån denna *sociala kontext* (Hedström m.fl. 2000) träder bilden av en genomsnittlig efterföljarpartiledare fram: en ung man med begränsad grad av tidigare politisk organisering som hyser misstro till de etablerade partierna men inspirerats av Markus Allards karisma och övertalningsförmåga. Detta kan kopplas till mekanismen *övertalning* presenterad av Hedström m.fl. (2000): Allards verbala interaktion i kommunfullmäktigesammanträden eller podcastavsnitt har utgjort en direkt och, om inte utlösande, så åtminstone starkt bidragande faktor till

efterföljarpartiledarnas beslut att bilda och driva egna partier efter Örebro partiets förebild.

5.4 Om ”heta känslor” och attityder till etablerade partier

Ovan beskriver efterföljarpartiledarna förutom sin beundran för Markus Allard en misstro mot de etablerade partierna. Denna uttrycks även i skarpare ordalag.

Lars-Olof Gäverts missnöje började 2017, när han upptäckte att den brukare han nyligen blivit god man för under mer än ett decennium blivit bedragen på nära en miljon kronor med den kommunala överförmyndarnämndens godkännande (SVT 2019). Gävert anser att ”de flesta andra partier varit delaktiga i varför det kunde få hända”. Samtidigt beskriver han det som ”toppen av ett isberg som ledde rakt in i den politiska ledningen i Arvika” (Gävert 2022 [intervju]) – en symbol för politikernas samlade maktfullkomlighet, då ”de andra partierna har tillåtit /.../ att de som styr Arvika hellre bevakar makten än agerar” (Henriksson 2021). Detta menar Gävert har skapat ”maktsfärer”, där oppositionen genom ett medvetet lamt agerande möjliggjort en ”evig S-majoritet” (Ibid).

Mio Tastas Viktorsson (2022 [intervju]) lämnade Ung Vänster 2017 efter ett ”pyrande missnöje med ’vänstern’ som politiskt projekt”, exemplifierat med ungdomsförbundets internfeminism som han beskriver som ”sektig”. Idag säger han att han ”avskyr /.../ de existerande partierna. Då och då får jag för mig att något kanske är lite mindre överjävligt än de andra, oftast lyckas det partiet påminna mig senast samma dag alla sätt de är värst på”. Vid möjlighet att gå med i ett etablerat parti skulle Tastas Viktorsson ”hellre sälja mig till ondskan /.../ Det skulle vara lika dåligt men i alla fall ärligt”.

David Ekman anser att politikernas skatteslöseri inneburit att politiken, och specifikt välfärden, har slutat fungera (Lindström 2022). Ekman (2022 [intervju]) tar stöd i tidigare erfarenheter, då han vid sin anställning inom skolan ”såg lärares förtvivlan att de inte räcker till för vissa elever”. Samtidigt var hans far placerad på demensboende, där Ekman ”försökte intala sig att pappa har det bra på hemmet” trots att han upplevde motsatsen. Innan Ekman blev engagerad i Telgelistan stod han så långt ifrån partipolitiken att han inte ens kunde identifiera sig med något av de etablerade partierna.

Sommaren 2021 kallade Okan Karakas det turbulenta avsättandet och återväljandet av Stefan Löfven som statsminister ”en katastrof för samtliga partier”, och beskrev hur ”båda blocken har fått mig att tappa förtroende för politiken i stort” (Åman 2021).

Markus Allards (2022 [intervju]) misstro mot den samlade politikerkåren bottnar i tiden som aktiv i Vänsterpartiet och Ung Vänster: ”Man måste lägga 99% av sin energi på interna konflikter med rena psykfall. Man måste titta sig över axeln hela tiden. Man blir trasig som person /.../ Etablerade partier är tröga och ineffektiva. De är födokrokar åt personer som har materiella intressen att hindra

politisk förändring. Det gäller samtliga etablerade partier, från höger till vänster”. Detta kontrasterar Allard med sin nuvarande handlingsfrihet. ”Om vi ser till vad som gjort mig känd idag och vad som gör att Örebropartiet växer är det ju att jag pissar på konventionerna om hur politiker ska vara. Det hade aldrig gått i ett etablerat parti”.

Dock fastnar samtliga partiledare vid socialdemokratin i sökandet efter förebilder. Markus Allard – vars farfar, Henry Allard, var socialdemokratisk riksdagsledamot i över 30 år och riksdagens talman mellan 1969 och 1979 – ”älskar det som socialdemokratin stod för en gång i tiden när folkhemmet byggdes och det är därför jag hatar dem idag och allt de nu står för” (Svendsen 2021). David Ekman (2022 [intervju]) ser på liknande sätt Socialdemokraternas största historiska styrka i ”att förbättra för arbetarna”, men menar att partiet numera alltmer tappar denna profil. Mio Tastas Viktorsson (2022 [intervju]) säger sig å sin sida hämta inspiration bland annat ”från historiska socialdemokrater och starkemän” i sitt arbete. Lars-Olof Gävert (2022 [intervju]) ser sina politiska åsikter speglas i ”en blandning mellan hur Centerpartiet och socialdemokratin såg ut förr”, samt nämner Olof Palme – jämte dennes centerpartistiska statsministerival Torbjörn Fälldin – som en personlig inspirationskälla.

Erlingssons (2005) tes om ”heta känslor” som avgörande för partibildningsbeslutet ses därför bekräftas. Partiledarna uttrycker en närmast fientlig besvikelse gentemot de etablerade partierna i det status quo där välfärd och samhällsservice nedmonteras medan politikerna ställt sig över medborgarna och tappat greppet om verkligheten. Att samtliga blickar bakåt till forna tiders socialdemokrati förstärker bilden av en vilja att vrida tillbaka politiken till vad som ses som dess förlorade fokus: välfärden; ”kärnverksamheten”. Att en majoritet av partiledarna har kanaliserat sin vrede i bildandet ett nytt parti utan att gå vägen via det etablerade partiutbudet är däremot förvånande och stämmer inte överens med Erlingssons (2005) tes om partibildare som revanschlystna, erfarna politiker.

5.5 Om rationell imitation och utbildningen från Örebropartiet

Bildandet av efterföljarpartier inleds oftast med att intresserade personer kontaktar Örebropartiet via det ansökningsformulär som finns redo att fyllas i på dess hemsida. Enligt Allard (2022 [intervju]) är det ”folk som försöker få tag i mig snarare än att jag är ute och headhuntar någon”. Örebropartiet har sedan i sin tur ”färdiga paket” där de potentiella partiledarna kan få hjälp med ”hela rubbet” inför sin egen lansering (Hur mår Sverige? 2021). Exempelvis har Örebropartiet kunnat bygga hemsidor, designa partiloggor och trycka upp flygblad åt de nybildade efterföljarpartierna (Allard 2022 [intervju]).

”Vår makt gentemot övriga partier är att vi har ett kunskapsövertag som nya partier har ett incitament att ta del av”, menar Allard (2022 [intervju]). Denna hjälp kommer dock inte utan motkrav. ”Ska man ha hjälp av och samarbete med

Örebropartiet så vill vi tjäna på det”, menar Markus Allard, och betonar att ”det [ska] ligga i våra politiska intressen” att stödja efterföljarpartierna (Allard 2022 [intervju]). Därför är ”en längre inskolnings/utbildningsprocess” nödvändig för att nya aktörer ska bli en del av partinätverket (Örebropartiet 2020b). I ett första steg genomför Örebropartiet ”intervju och hela köret” med de intresserade (Hur mår Sverige? 2021), där de ”kollar vilka personer som tycks kapabla att knyta skorna” (Allard 2022 [intervju]).

Utbildningsprocessen beskrivs därefter som varierande. Avgörande för utbildningens omfattning är de nya partiledarnas tidigare efterenheter. Allard (2022 [intervju]) beskriver hur ”vissa har politiska förkunskaper sedan innan”, medan ”andra är mer färska” och behöver en grundligare genomgång av de politiska utgångspunkterna. Detta har lett till att ”vissa projekt opererar mycket mer på egen hand [än] andra” som Örebropartiet ”coachar mer nära”. De moment ur utbildningen Allard nämner konkret är av praktisk natur, såsom ”hur man ska ta intervjuer, vad man ska tänka på när man kampanjar, hur man ska tänka med /.../ värningsteknik /.../ [och] medlemsrekrytering, föreningsarbete, skrivande och så vidare”. Därutöver ger Örebropartiet ”feedback på programskrivanden”.

Efterföljarpartiernas partiledare talar på liknande sätt om utbildningen. Lars-Olof Gävert (2022 [intervju]) anser att Arvikapartiet ”har fått mycket bra stöd i uppstarten hur man bildar ett parti rent formellt” och nämner särskilt den ekonomiska stötningen med ”hjälp till hemsida [och] reklam” som värdefull. Likaså har Mio Tastas Viktorsson (2022 [intervju]) ”fått lära sig väldigt mycket direkt från Örebropartiet och framförallt Markus” i form av ”regelbunden feedback”. Tastas Viktorsson beskriver hur han ”även nu när Tierpslistan står ganska mycket på egna ben bollar rätt ofta med honom”. Dock nämner varken Gävert eller Tastas Viktorsson mer konkret vad Allards ”stöd” eller ”feedback” har bestått i.

Det gör däremot David Ekman (2022 [intervju]). Han beskriver en utbildning som ”bestått främst av hur jag ska nå ut med partiets budskap /.../ när vi knackar dörr, genomför intervjuer med lokalmedia [och gör] inlägg på sociala medier”. I intervjusituationer har Ekman blivit instruerad kring ”mitt kroppsspråk [och] hur jag ska bygga upp svaren”. Därutöver har Ekman fått råd gällande ”att schemalägga uppgifter, ha en att-göra-lista och tips på stresshantering”, samt ”vad som är viktigt att fokusera på” i det dagliga arbetet: ”[att] knacka dörr, ha koll på kommunens ekonomi och följa lokalmedia noggrant”. Ekman beskriver Telgelistan som ”ett gäng med begränsade resurser i stort sett utan politisk erfarenhet”, vilket inneburit ”en ordentlig uppförsbacke” gentemot de etablerade partiernas stora medlemsantal och statliga partistöd. Örebropartiets hjälp ”har jämnat ut spelplanen en del”.

Örebropartiets internutbildning kan kopplas till Hedströms m.fl. (2000) mekanism *rationell imitation*. Genom den information pionjären Markus Allard tillhandahållit har efterföljarpartiledarnas ovisshet reducerats, och partibildningen och nätverksutvidgningen avsevärt underlättats. Efterföljarpartiledarna har kunnat lita sig på Allards tidigare erfarenheter av lyckade och misslyckade strategier, vilket ökat förutsägbarheten av de konsekvenser som kommit av deras handlande.

5.6 Om partinätverkets interna hierarki och kommunikation

Markus Allard (2022 [intervju]) är noga med att betona att ”alla partier är självständiga organisationer”, som kan avbryta sina kontakter med Örebropartiet ”när de vill”. Samtidigt ges en bild av nätverket som en hierarkisk organisation där efterföljarpartierna genom en sorts frivillig underkastelse ges tillgång till information och resurser i utbyte mot politisk lojalitet. Väl inne i partinätverket beskriver Allard en tydlig ordning där ”alla får vara med förutsatt att de presterar”. Detta anser han vara sunt: ”det finns motkrav, och det måste man ha /.../ Hierarki är ordning, det är skönt, och det är oftast mycket mer rättvist för alla” (Hur kan vi? 2019). Med detta arbetssätt vill Allard ”undvika /.../ den typen av elitism som kommer av en informell maktstruktur som man kan uppleva i många av de andra partierna” (Ejdevall, 2021).

I denna ordning sker kommunikationerna mestadels vertikalt inom partinätverket. Detta menar Mio Tastas Viktorsson, som förutom att vara partiledare för Tierpslistan arbetar som Örebropartiets politiska sekreterare (Svendsen 2021). Uppdraget har gett honom en koordinerande roll i partinätverket och inneburit en löpande kontakt med efterföljarpartierna. Detta gör att Tastas Viktorsson (2022 [intervju]) vet att det är ”generellt sett lite eller ingen kontakt” mellan efterföljarpartierna, samt att ”inga gemensamma möten eller så” har hållits mellan partinätverkets medlemmar.

Denna bild bekräftas av övriga efterföljarpartiledare. David Ekman (2022 [intervju]) beskriver hur Örebropartiet ”fungerar som ett bollplank”, men betonar att Telgelistan ”är ett självständigt parti”. Ekman säger att han därför ”har rätt sällan kontakt” med Örebropartiet – ”i snitt kanske 15 minuter i veckan”. Ekman förklarar den sparsamma kontakten som en process där ”precis som när man lär sig cykla tar man bort stödhjulen”. Enligt Lars-Olof Gävert (2022 [intervju]) har han och Arvikapartiet ”någon form av kontakt nästan varje vecka” med Örebropartiet. Partiet kan ”alltid höra av oss om det är något vi funderar på”, men ”gillar främst att göra så mycket som möjligt för egen maskin”. Gävert och Arvikapartiet ”har träffat några av de andra partierna”, men bekräftar att inga gemensamma möten har organiserats. Däremot tror han ”att vi på sikt kommer att bygga upp en bra struktur och samordning för alla partier i partifamiljen”.

Gäverts förhoppning verkar dock avlägsen då ingen av nätverkets övriga partiledare uttrycker en liknande vilja. Markus Allards beskrivning av partisamlingen som ”ett löst nätverk” (Schmidt 2021) är därför träffande, åtminstone vad gäller dess interna kommunikation: kontakter tas mestadels nedifrån och upp i nätverkets hierarkiska kedja, med begränsad informationsspridning mellan efterföljarpartiernas ledare som i den mån den överhuvudtaget existerar är sporadisk och oorganiserad.

6 Avslutande diskussion

Det politiska landskapet i Sverige har fått ett nytillskott: den auktoritära vänsterpopulismen. Snart kan 17 procent av den svenska valmanskåren få ett parti som motsvarar deras värderingar. Genom att konsekvent referera till välfärdens och ”folkflertalets” överhöghet kombinerar Örebropartiet en generös välfärdspolitik med invandringskritik och kulturell homogenitet – ståndpunkter som innan partiets inträde i politiken setts som oförenliga. Genom att sprida sin modell över landet i form av nya lokalpartier är ambitionen på lång sikt ett nationellt maktövertagande.

Spridningen sker genom en selektiv rekrytering, där nätverkets ledning i form av Markus Allard och Mio Tastas Viktorsson – båda med bakgrund i Ung Vänster – noggrant kontrollerar de potentiella efterföljarna, som i regel är unga män utan tidigare vana av politisk organisering och liksom Allard och Tastas Viktorsson känt ”heta känslor” av ilska och besvikelse gentemot det etablerade partiutbudet. Dessas väg in i lokalpolitiken underlättas av den utbildning och resurstillförsel Örebropartiet erbjuder. I utbyte för sin politiska lojalitet får nätverkets nytillskott praktisk information som sänker graden av osäkerhet i arbetets inledning.

Möjligtvis är det på grund av utbildningens praktiska karaktär som stora skillnader kan ses mellan efterföljarpartierna. Att Tierpslistan, som motsätter sig utförsäljningar av kommunala tillgångar, och Arvikapartiet, som tvärtom ser ett problem då kommunala bolag ”växer och blir för många”, ryms i samma partifamilj är anmärkningsvärt. Likaså är det att Markus Allard (2022 [intervju]) nöjer sig med att konstatera att samtliga partier ”står varandra nära” värderingsmässigt. Samtidigt som Allard ser Örebropartiet som ekonomiskpolitiskt vänster (Hållén 2020) menar Arvikapartiets partiledare Lars-Olof Gävert att ”i företagsfrågor står vi nog mera högerut” (Henriksson 2021).

Med tanke på Örebropartiets kontroll av partinätverkets medlemmar och insyn i efterföljarpartiernas partiprogram bör de skiftande preferenserna inte vara någon nyhet i organisationen. Ifall partinätverket ska ställa upp i nationella val som planerat kommer politiken dock behöva göras enhetlig. Frågan kring vad som egentligen utgör partinätverkets värderingsmässigt sammanhållande kitt lämnas obesvarad. Däremot kan konstateras att partierna skiftar betydligt i sina prioriteringar och fokusområden och egentligen inte verkar missnöjda med det. Samtidigt är graden av kommunikation mellan nätverkets partier låg och går till stor del vertikalt i nätverkets hierarkiska uppbyggnad. Det är tydligt att Allards vision om ett enat riksdagsparti ligger åtminstone en mandatperiod framåt i tiden.

Denna studie har visat att den svenska lokalpolitiken är i förändring. Samtidigt är den ett fält som till stor del är vetenskapligt utforskat. Min förhoppning är att detta arbete kan bidra till ett ökat framtida fokus på svenskarnas närmaste maktinstitutioner.

7 Referenser

7.1 Primärkällor

7.1.1 Intervjukällor

Markus Allard, partiledare för Örebropartiet, skriftlig intervju 2022-05-27
Mio Tastas Viktorsson, partiledare för Tierpslistan, skriftlig intervju 2022-05-28
Lars-Olof Gävert, partiledare för Arvikapartiet, skriftlig intervju 2022-05-28
David Ekman, partiledare för Telgelistan, skriftlig intervju 2022-05-30

7.1.2 Partikällor

Arvikapartiet, 2021a. *Arvikapartiet*. Tillgänglig:
<https://www.arvikapartiet.se/arvikapartiet/> Hämtad: 2022-04-26

Arvikapartiet, 2021b. *Äldreomsorg*. Tillgänglig:
<https://www.arvikapartiet.se/aldreomsorg/> Hämtad: 2022-04-26

Arvikapartiet, 2021c. *Kärnverksamhet*. Tillgänglig:
<https://www.arvikapartiet.se/karnverksamhet/> Hämtad: 2022-04-26

Arvikapartiet, 2021d. *Barn och ungdom*. Tillgänglig:
<https://www.arvikapartiet.se/barn-och-ungdom/> Hämtad: 2022-04-26

Arvikapartiet, 2021e. *Företagande och näringsliv*. Tillgänglig:
<https://www.arvikapartiet.se/foretagande-och-naringsliv/> Hämtad: 2022-04-26

Arvikapartiet, 2021f. *Ekonomi*. Tillgänglig:
<https://www.arvikapartiet.se/ekonomi/> Hämtad: 2022-04-26

Arvikapartiet, 2021g. *Trygghet*. Tillgänglig:
<https://www.arvikapartiet.se/trygghet/> Hämtad: 2022-05-02

Arvikapartiet, 2021h. *Demokrati & politisk förvaltning*. Tillgänglig:
<https://www.arvikapartiet.se/demokrati-och-politisk-forvaltning/> Hämtad:
2022-05-02

Arvikapartiet, 2021i. *Skola och utbildning*. Tillgänglig:
<https://www.arvikapartiet.se/skola-och-utbildning/> Hämtad: 2022-05-02

Centerpartiet. *Företagsklimat*. Tillgänglig: <https://www.centerpartiet.se/var-politik/politik-a-o/foretagande/foretagsklimat> Hämtad: 2022-04-26

Säfflepartiet, 2021a. *Om oss*. Tillgänglig: <https://safflepartiet.se/om-oss/> Hämtad: 2022-04-26

Säfflepartiet, 2021b. *Äldreomsorg*. Tillgänglig: <https://safflepartiet.se/aldreomsorgen/> Hämtad: 2022-04-26

Säfflepartiet, 2021c. *Skola*. Tillgänglig: <https://safflepartiet.se/skola/> Hämtad: 2022-04-26

Säfflepartiet, 2021d. *Demokrati och politisk förvaltning*. Tillgänglig: <https://safflepartiet.se/demokrati-och-politisk-forvaltning/> Hämtad: 2022-04-26

Säfflepartiet, 2021e. *Invandring*. Tillgänglig: <https://safflepartiet.se/invandring/> Hämtad: 2022-05-02

Säfflepartiet, 2021f. *Brottsbekämpning*. Tillgänglig: <https://safflepartiet.se/brottsbekampning/> Hämtad: 2022-05-02

Säfflepartiet, 2021g. *Skatt och skuld*. Tillgänglig: <https://safflepartiet.se/skatt-och-skuld/> Hämtad: 2022-05-02

Telgelistan, 2021a. *Om oss*. Tillgänglig: <https://telgelistan.se/om-oss/> Hämtad: 2022-04-26

Telgelistan, 2021b. *Äldreomsorg*. Tillgänglig: <https://telgelistan.se/aldreomsorg/> Hämtad: 2022-04-26

Telgelistan, 2021c. *Skola och utbildning*. Tillgänglig: <https://telgelistan.se/skola-utbildning/> Hämtad: 2022-04-26

Telgelistan, 2021d. *Hälsa & sjukvård*. Tillgänglig: <https://telgelistan.se/halsa-sjukvard/> Hämtad: 2022-04-26

Telgelistan, 2021e. *Demokrati & politisk förvaltning*. Tillgänglig: <https://telgelistan.se/demokrati-politisk-forvaltning/> Hämtad: 2022-04-26

Telgelistan, 2021f. *Tandvård*. Tillgänglig: <https://telgelistan.se/tandvard/> Hämtad: 2022-04-26

Telgelistan, 2021g. *Fritid & föreningsliv*. Tillgänglig: <https://telgelistan.se/fritid-foreningsliv/> Hämtad: 2022-04-26

Telgelistan, 2021h. *Bostäder & byggande*. Tillgänglig: <https://telgelistan.se/bostader-byggande/> Hämtad: 2022-04-26

Telgelistan, 2021i. *Kommunens ekonomi*. Tillgänglig: <https://telgelistan.se/kommunens-ekonomi/> Hämtad: 2022-04-26

Telgelistan, 2021j. *Näringsliv & upphandling*. Tillgänglig: <https://telgelistan.se/naringsliv-upphandling/> Hämtad: 2022-04-26

Tierpslistan, 2021a. *Om oss*. Tillgänglig: <https://tierpslistan.se/tierpslistan> Hämtad: 2022-04-26

Tierpslistan, 2021b. *Äldreomsorg*. Tillgänglig: <https://tierpslistan.se/blog/%C3%A4ldreomsorg> Hämtad: 2022-04-26

Tierpslistan, 2021c. *Kommunens ekonomi*. Tillgänglig: <https://tierpslistan.se/blog/kommunens-ekonomi> Hämtad: 2022-04-26

Tierpslistan, 2021d. *Tandvård och region Uppsala*. Tillgänglig: <https://tierpslistan.se/blog/tandv%C3%A5rd-och-region-uppsala> Hämtad: 2022-04-26

- Tierpslistan, 2021e. *Bostäder, byggande och bolagen*. Tillgänglig: <https://tierpslistan.se/blog/bost%C3%A4der-byggande-och-bolagen> Hämtad: 2022-04-26
- Tierpslistan, 2021f. *Företagande och arbete*. Tillgänglig: <https://tierpslistan.se/blog/f%C3%B6retagande-och-arbete> Hämtad: 2022-04-26
- Tierpslistan, 2021g. *Invandring*. Tillgänglig: <https://tierpslistan.se/blog/invandring> Hämtad: 2022-04-26
- Tierpslistan, 2021h. *Trygghet och brottsbekämpning*. Tillgänglig: <https://tierpslistan.se/blog/trygghet-och-brottsbek%C3%A4mpning> Hämtad: 2022-04-26
- Tierpslistan, 2021i. *Demokrati och politisk förvaltning*. Tillgänglig: <https://tierpslistan.se/blog/demokrati-och-politisk-f%C3%B6rvaltning> Hämtad: 2022-04-26
- Tierpslistan, 2021j. *Vägar och trafik*. Tillgänglig: <https://tierpslistan.se/blog/v%C3%A4gar-och-trafik> Hämtad: 2022-04-26
- Örebropartiet, 2018a. *Demokrati och politisk förvaltning*. Tillgänglig: <http://www.orebropartiet.se/v%C3%A5r-politik/demokrati-och-politisk-f%C3%B6rvaltning-33684157> Hämtad: 2022-04-21
- Örebropartiet, 2018b. *Tandvård*. Tillgänglig: <http://www.orebropartiet.se/v%C3%A5r-politik/tandv%C3%A5rd-39038540> Hämtad: 2022-04-21
- Örebropartiet, 2018c. *Hälsa och sjukvård*. Tillgänglig: <http://www.orebropartiet.se/v%C3%A5r-politik/h%C3%A4lsa-och-sjukv%C3%A5rd-33684188> Hämtad: 2022-04-21
- Örebropartiet, 2018d. *Äldreomsorg*. Tillgänglig: <http://www.orebropartiet.se/v%C3%A5r-politik/%C3%A4ldreomsorg-33684191> Hämtad: 2022-04-21
- Örebropartiet, 2018e. *Skola*. Tillgänglig: <http://www.orebropartiet.se/v%C3%A5r-politik/skola-33684192> Hämtad: 2022-04-21
- Örebropartiet, 2018f. *Skatt och skuld*. Tillgänglig: <http://www.orebropartiet.se/v%C3%A5r-politik/skatt-och-skuld-40422401> Hämtad: 2022-04-21
- Örebropartiet, 2018g. *Kollektivtrafik*. Tillgänglig: <http://www.orebropartiet.se/v%C3%A5r-politik/kollektivtrafik-33684190> Hämtad: 2022-04-21
- Örebropartiet, 2018h. *Invandring*. Tillgänglig: <http://www.orebropartiet.se/v%C3%A5r-politik/invandring-40285126> Hämtad: 2022-04-21
- Örebropartiet, 2018i. *Bostäder*. Tillgänglig: <http://www.orebropartiet.se/v%C3%A5r-politik/bost%C3%A4der-33684189> Hämtad: 2022-04-21
- Örebropartiet, 2018j. *Brottsbekämpning*. Tillgänglig: <http://www.orebropartiet.se/v%C3%A5r-politik/brottsbek%C3%A4mpning-40338945> Hämtad: 2022-04-21

- Örebropartiet, 2018k. *Uteliv*. Tillgänglig:
<http://www.orebropartiet.se/v%C3%A5r-politik/uteliv-33684186> Hämtad:
2022-04-21
- Örebropartiet, 2018l. *Fritid och föreningsliv*. Tillgänglig:
<http://www.orebropartiet.se/v%C3%A5r-politik/fritid-33684187> Hämtad:
2022-04-21
- Örebropartiet, 2018m. *Varför bildades Örebropartiet?*. Tillgänglig:
<http://www.orebropartiet.se/%C3%B6rebropartiet-33683697> Hämtad: 2022-
04-21
- Örebropartiet, 2020. *Markus Allard halverar sitt kommunalrådsarvode!*.
Tillgänglig: <http://www.orebropartiet.se/allard-halverar-sitt-arvode-42803179>
Hämtad: 2022-04-21
- Örebropartiet, 2014a. *60 miljoner på idiotprioriteringar eller på en politik för örebroarna?*. 26 augusti. Tillgänglig:
<http://www.orebropartiet.se/2014/08/26/60-miljoner-p%C3%A5-idiotprioriteringar-eller-p%C3%A5-en-politik-f%C3%B6r-%C3%B6rebroarna-33918261> Hämtad: 2022-07-13
- Örebropartiet, 2014b. *ÖP i ETC Örebro angående preventivmedel*. 13 september.
Tillgänglig: <http://www.orebropartiet.se/2014/09/13/%C3%B6p-i-etc-%C3%B6rebro-ang%C3%A5ende-preventivmedel-33917977> Hämtad: 2022-
07-13
- Örebropartiet, 2017. *Positiv respons på vår krönika i Nyheter Idag – här svarar vi på era frågor!*. 29 juni. Tillgänglig:
<http://www.orebropartiet.se/2017/06/29/positiv-respons-p%C3%A5-v%C3%A5r-kr%C3%B6nika-i-nyheter-idag-h%C3%A4r-svarar-vi-p%C3%A5-er%C3%A5gor!-36764577> Hämtad: 2022-08-01
- Örebropartiet, 2020a. *Flera nya lokala/regionala partiprojekt börjar nu sina stapplande steg mot valrörelsen 2022*. 26 november. Tillgänglig:
https://www.facebook.com/orebropartiet/photos/flera-nya-lokalaregionala-partiprojekt-b%C3%B6rjar-nu-sina-stapplande-steg-mot-valr%C3%B6relsen-3549415255150683/?locale2=el_GR&_rd=1 Hämtad: 2022-08-01
- Örebropartiet, 2020b. *STORT TACK TILL ALLA ER SOM SWISHAT/FÖRT ÖVER PENGAR!!*. 27 november. Tillgänglig:
<https://www.facebook.com/orebropartiet/photos/pb.100044386579844.-2207520000./3552572831501592/?type=3> Hämtad: 2022-08-01.
- Örebropartiet, 2021. *Vår insamling för externa partiuppstarter har stannat till lite på 107 000kr*. 28 januari. Tillgänglig:
<https://m.facebook.com/orebropartiet/posts/3711526942272846> Hämtad:
2022-08-01
- Östgotapartiet, 2021a. *Om oss*. Tillgänglig: <https://www.ostgotapartiet.se/om-oss/>
Hämtad: 2022-04-26
- Östgotapartiet, 2021b. *Äldreomsorg*. Tillgänglig:
<https://www.ostgotapartiet.se/aldreomsorgen-nkpg/> Hämtad: 2022-04-26
- Östgotapartiet, 2021c. *Skola och utbildning*. Tillgänglig:
<https://www.ostgotapartiet.se/skola-nkpg/> Hämtad: 2022-04-26

- Östgotapartiet, 2021d. *Norrköping*. Tillgänglig:
<https://www.ostgotapartiet.se/norrköping/> Hämtad: 2022-04-26
- Östgotapartiet, 2021e. *Fritid & föreningsliv*. Tillgänglig:
<https://www.ostgotapartiet.se/fritid-nkpg/> Hämtad: 2022-04-26
- Östgotapartiet, 2021f. *Bostäder*. Tillgänglig: <https://www.ostgotapartiet.se/bostad-nkpg/> Hämtad: 2022-04-26
- Östgotapartiet, 2021g. *Näringsliv*. Tillgänglig:
<https://www.ostgotapartiet.se/naringsliv-nkpg/> Hämtad: 2022-04-26

7.2 Sekundärkällor

7.2.1 Övriga källor

- Arbetarmakt, 2014. *Markus Allard, Örebropartiet: Vi måste skapa något nytt – det behövs*. 5 maj. Tillgänglig:
<https://www.arbetarmakt.com/2014/05/intervju-markus-allard/> Hämtad: 2022-07-13
- Birgersson, Petter, 2020. *Frifrasarvänstern är nya SD*. 13 maj. *Ystads Allehanda*. Tillgänglig: <https://www.ystadsallehanda.se/nyheter/frifrasarvanstern-ar-nya-sd/> Hämtad: 2021-05-04
- Carlbohm, Mette, 2020. *Det varas för röd nationalism*. 26 december. *Expo*. Tillgänglig: <https://expo.se/det-varas-for-rod-nationalism> Hämtad: 2022-05-04
- Det pekande fingret, 2020. *Allard: Klankultur inte förenligt med välfärdssystem* [onlinevideo]. Tillgänglig:
https://www.youtube.com/watch?v=hUY3quJU0yM&list=PL6JyMFx1azFHeqaDY_ZV9BZ-6G19lZtl-&index=8&ab_channel=detpekandefingret Hämtad: 2022-08-01
- Det pekande fingret, 2021. *Allard: HBTQ-certifiering är avlatsbrev och kvacksalveri, SLUTA HYCKLA!* [onlinevideo]. Tillgänglig:
https://www.youtube.com/watch?v=sAwMYra5QHM&ab_channel=detpekandefingret Hämtad: 2022-04-07
- Ejdeholt, Eva, 2020. *Politiker trotsade äldreomsorgens besöksförbud – gick dit med okontrollerad skyddsutrustning: ”Inte Örebropartiets fel att folk dör i corona”*. *Nerikes Allehanda*. 2020-04-28. Tillgänglig: <https://www.na.se/2020-04-28/politiker-trotsade-aldreomsorgens-besoksforbud--gick-dit-med-okontrollerad-skyddsutrustning-inte-orebropartiets-fel-att-folk-dor-i-corona> Hämtad: 2022-04-21
- Ejdeholt, Eva, 2021a. *Markus Allard om sin tid i fullmäktige: ”Jag tycker det är sjukt att jag sticker ut” – NA granskar Örebropartiets tid i fullmäktige*. 27 mars. *Nerikes Allehanda*. Tillgänglig: <https://www.na.se/2021-03-27/markus->

- allard-om-sin-tid-i-fullmaktige-jag-tycker-det-ar-sjukt-att-jag-sticker-ut---na-granskar-orebropartiets-tid-i-fullmaktige Hämtad: 2022-05-04
- Ejdeholt, Eva, 2021b. Statsvetarprofessorn Jan Olsson om Örebropartiet:
 ► Högerpopulism ► Oklart vad man vill ha för system ► En stark ledare
 ► Lojala följare ► ”En ickeintellektuell påfågeldans”. 28 mars. *Nerikes Allehanda*. Tillgänglig: <https://www.na.se/2021-03-28/statsvetarprofessorn-jan-olsson-om-orebropartiet-hogerpopulism-oklart-vad-man-vill-ha-for-system-en-stark-ledare-lojala-foljare-en-ickeintellektuell-pafageldans> Hämtad: 2022-05-04
- Ejdeholt, Eva, 2022. Politiker i storbråk – nu kan debattreglerna ändras. 1 februari. *Nerikes Allehanda*. Tillgänglig: <https://www.na.se/2022-02-01/politiker-i-storbrak--nu-kan-reglerna-andras> Hämtad: 2022-05-10
- Henriksson, Lars-Åke, 2021. Historiskt beslut: nytt parti formellt bildat i Arvika. 4 april. *Arvika Nyheter*. Tillgänglig: <https://www.arvikanyheter.se/2021/04/13/historiskt-beslut-nytt-parti-formellt-bildat-i-arvika/> Hämtad: 2022-08-01
- Hur mår Sverige?, 2021. *Med folket mot eliten (med Markus Allard)* [onlinevideo]. 2021-01-28. Tillgänglig: https://www.youtube.com/watch?v=JWyzLoGE8j8&t=1243s&ab_channel=Hurm%C3%A5rSverige%3F Hämtad: 2022-08-01
- Hur kan vi?, 2019. #60 Markus Allard – Jag vill inte skryta om det, men jag är nog populist. [onlinevideo] 2019-04-29. Tillgänglig: https://www.youtube.com/watch?v=bxLXdIVCrE0&ab_channel=Hurkanvi%3F Hämtad: 2022-03-15
- Hållén, Jonas, 2020. Markus Allard, nytt kaxigt politiskt stjärnskott: ”Jag vill ta makten i Sverige!”. 1 mars. *Katerina Magasin*. Tillgänglig: <https://katerinamagasin.se/markus-allard-nytt-kaxigt-politiskt-stjarnskott-jag-vill-ta-makten-i-sverige/> Hämtad: 2022-08-01
- Jönsson, Henrik 2020. *Champagne med Henrik: Markus Allard*. [onlinevideo] 2020. Tillgänglig: https://www.youtube.com/watch?v=J2MJffG0cRU&ab_channel=HenrikJ%C3%B6nsson Hämtad: 2022-08-10
- Lindström, Stefan, 2022. Nykomlingen Telgelistan har spikat sina namn till valet. 28 april. *Länstidningen*. Tillgänglig: <https://www.lt.se/2022-04-26/nykomlingen-telgelistan-har-spikat-sina-namn-till-valet> Hämtad: 2022-08-01
- Markus och Malcom, 2021. *Lokalpartie(r)*. 1 augusti. Tillgänglig: https://soundcloud.com/markus-och-malcom/lokalpartier?utm_source=clipboard&utm_medium=text&utm_campaign=social_sharing Hämtad: 2022-08-01
- Nyheter Idag, 2022. *Om oss / Kontakt*. Tillgänglig: <https://nyheteridag.se/om-oss-kontakt/> Hämtad: 2022-08-14
- Ripenborg, Maria 2020. Maria Ripenborg: Röd nationalism förenar sig med högerextremister. 30 december. *Nerikes Allehanda*. Tillgänglig: <https://www.na.se/2020-12-30/maria-ripenberg-rod-nationalism-forenar-sig-med-hogerextremister> Hämtad: 2022-05-04

- Schmidt, Morgan, 2021. Allard: ”Fler lokala partier är på gång”. 18 april. *Värmlands Folkblad*. Tillgänglig: <https://www.vf.se/2021/04/18/allard-fler-lokala-partier-ar-pa-gang/> Hämtad: 2022-08-01
- Ströman, Lars, 2020. Lars Ströman: Massmördaren Lenin är föredöme för Markus Allard. 13 maj. *Nerikes Allehanda*. Tillgänglig: <https://www.na.se/2020-05-13/lars-stroman-massmordaren-lenin-ar-foredome-for-orebropartiets-markus-allard> Hämtad: 2022-05-04
- Svendsen, Jörgen 2021. Nytt parti utmanar i Tierp: ”Kan bli en ny Bengt-Olov, fast bra”. 8 november. *Arbetarbladet*. Tillgänglig: <https://www.arbetarbladet.se/2021-11-08/nytt-parti-utmanar-i-tierp-kan-bli-en-ny-bengt-olov-fast-bra> Hämtad: 2022-08-01.
- Sveriges Radio, 2013. *Markus Allard utesluts ur Vänsterpartiet*. 7 december. Tillgänglig: <https://sverigesradio.se/artikel/5726954> Hämtad: 2022-05-04
- SVT, 2017. *Nyhetsåret 2017 – SVT:s Johannes Weckström om turerna kring Peter Springare*. 24 december. Tillgänglig: <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/orebro/nyhetsaret-2017-svt-s-joahannes-weckstom-om-turerna-kring-peter-springare> Hämtad: 2022-08-01
- SVT, 2019. *Hans förlorade 840 000 – god man riktar skarp kritik mot kommunen*. 30 april. Tillgänglig: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/hans-forlorade-840-000-god-man-riktar-skarp-kritik-mot-kommunen> Hämtad: 2022-08-03.
- Åman, Henry 2021. Norrköpingsbon om omröstningen: ”ett fiasko för alla”. 9 juli. *Norrköpings Tidningar*. Tillgänglig: <https://nt.se/bli-prenumerant/artikel/jd6vmgxl> Hämtad: 2022-08-03

7.2.2 Litteratur

- Akkerman, Agnes – Cas Mudde, Andrej Zaslove, 2014. “How Populist are the People? Measuring Populist Attitudes in Voters” i *Comparative Political Studies* vol. 47 nr. 9 2014, s. 1324-1353. Tillgänglig: <https://journals-sagepub-com.ludwig.lub.lu.se/doi/pdf/10.1177/0010414013512600> Hämtad: 2022-03-20
- Beckman, Ludvig, 2007. *Grundbok i idéanalys. Det kritiska studiet av politiska texter och idéer*. (Upplaga 1:2). Stockholm: Santerus förlag
- Bergström, Göran & Svärd, Per-Anders, 2018. ”Idé och ideologianalys” i Boréus, Kristina & Göran Bergström (red.). *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur AB
- Edenmyr, Gustav, 2020. *Besvikelse eller genomtänkt strategi? En studie av de som bildade ett lokalt parti inför valen 2014 och 2018*. Uppsala universitet. Tillgänglig: <http://www.diva-portal.se/smash/get/diva2:1518410/FULLTEXT01.pdf> Hämtad: 2022-04-21
- Erlingsson, Gissur Ó, 2005. *Varför bildas nya partier? Om kollektivt handlande och partientreprenörer*. Lund: Lunds universitet.
- Hagevi, Magnus, 2022. *Den svenska väljaren: En introduktion till politiskt beteende i allmänna val*. Stockholm: Santérus Förlag

- Hedström, Peter – Rickard Sandell – Charlotta Stern, 2000. ”Mesolevel Networks and the Diffusion of Social Movements: The Case of the Swedish Social Democratic Party” i *American Journal of Sociology* vol. 106, nr. 9 (juli 2000), s. 145-172. Tillgänglig: <https://www.jstor.org/stable/10.1086/303109?seq=8> Hämtad: 2022-05-10
- Kempe, Jakob, 2022. *Populism i Örebro kommunfullmäktige – en kvalitativ studie av Örebropartiet*. Linnéuniversitetet. Tillgänglig: <https://lnu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1666148/FULLTEXT01.pdf> Hämtad: 2022-08-10.
- Lindqvist, Jesper, 2020. ”GAL-TAN: Utmanare – eller en del av höger-vänsterskalan?”. *Politologerna – statsvetenskaplig analys av svensk politik*. 2020-01-20. Tillgänglig: <https://politologerna.wordpress.com/2020/01/20/gal-tan-utmanare-eller-en-del-av-hoger-vansterskalan/> Hämtad: 2022-03-22
- Nilsson, Maria, 2008. *Nya lokala partier – varför bildas dessa? En studie över politiskt entreprenörskap i norrländska kommuner*. Mittuniversitetet. Tillgänglig: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1520/FULLTEXT01.pdf> Hämtad: 2022-04-03
- Peterson, Tomas – Mikael Stigendal, Björn Fryklund, 1988. *Skånepartiet. Om folkligt missnöje i Malmö*. Lund: Arkiv förlag.
- Rooduijn, Matthijs – Teun Pauwels, 2011. ”Measuring Populism: Comparing Two Methods of Content Analysis” i *West European Politics* vol. 34(6) 2011, 1272-1283. Tillgänglig: <https://www-tandfonline-com.ludwig.lub.lu.se/doi/pdf/10.1080/01402382.2011.616665> Hämtad: 2022-04-16
- SOM-institutet, 2016. ”Urval av de frågor som ligger till grund för gruppering av GAL-TAN” i *GAL, TAN och alla de andra – resultat från den nationella SOM-undersökningen 2016*, s. 10. Tillgänglig: <https://docplayer.se/113400118-Gal-tan-och-alla-de-andra.html> Hämtad: 2022-05-10

8 Appendix: intervjufrågor

Frågor till Markus Allard:

- Hur tas kontakten mellan er och de nya partibildarna? Är det ni som tar kontakt och söker aktivt, till exempel försöket till uppstart i Karlstad i februari, eller är det de som tar kontakt med er?
- Finns det några speciella egenskaper ni letar efter hos de som ska få bilda ett nytt parti efter er modell? Till exempel är de flesta relativt unga, är det något som spelar in? Vilka krav ställer ni på de som vill ansluta sig till er rörelse?
- Hur mycket löpande kontakt har du med partiledarna i de övriga partierna? Hur ser den kontakten i så fall ut?
- Partierna skriver på sina hemsidor att de är utbildade av Örebropartiet. Samtidigt skriver ni på instagram att de som vill starta ett nytt parti ska gå igenom en ”längre inskolnings/utbildningsprocess”. Vad består den utbildningen i, hur går den till?
- Mellan november 2020 och januari 2021 hade Örebropartiet en insamling för de externa partiuppstarter som gjorts sedan dess. Ni skrev på facebook att pengarna har gått till att bekosta hemsidor, design av partiloggor och tryck av flygblad för de nya partierna. Vilken annan hjälp har ni kunnat ge de nystartade partierna?
- På facebook har ni också skrivit att ni har hjälpt till att skriva partiprogram för de nystartade partierna. Hur har det arbetet sett ut?
- Det verkar finnas vissa skillnader mellan partierna i vilka förslag som presenteras i respektive program. Uppfattar du att de andra fem partierna ligger nära Örebropartiets program och ideologi, eller ser du några väsentliga skillnader?
- Hur mycket inflytande har ni i Örebropartiet över de andra partiernas politik? Kan de lägga fram vilka förslag de vill, eller ger ni dem en ram att förhålla sig till?
- Det kan ses ett mönster där de nya partierna har bildats i kommuner där Socialdemokraterna traditionellt haft en stor maktposition (möjligtvis med undantag för Säffle). Är detta något ni har tänkt på - finns det någon strategi bakom vilka kommuner de nya partierna bildas i?
- I er podcast och i olika artiklar talar du om kampen mot transferiatklassen som en stor skiljelinje inom politiken. Trots det står inget om detta rakt ut i ert partiprogram. Vilken vikt lägger ni på denna klassanalys när ni rekryterar och utbildar nya partiledare?

Frågor till samtliga:

- Varför bestämde du dig för att starta ett helt nytt parti i stället för att försöka påverka i ett parti som redan är etablerat?
- Fanns det någon särskild händelse som ledde fram till ditt beslut att bilda partiet?
- Hade du någon inspirationskälla politiskt innan partiet bildades?

Frågor enbart till nya partibildare:

- Har du varit politiskt aktiv tidigare? I så fall var? Om inte – vilket annat partis åsikter skulle du säga ligger dig närmst? Varför?
- Hur såg processen ut för bildandet av partiet? Hur fattades beslutet? Var det du ensam som var drivande eller var ni flera personer redan från början? Vad har ni i så fall för relation till varandra sedan tidigare?
- Ni skriver på er hemsida att ni är inspirerade av Örebropartiet. Hur fick du kännedom om Örebropartiet? Vad var det med dem som lockade dig? Vad har Örebropartiet som övriga partier saknar?
- Ni skriver på er hemsida att ni är utbildade av Örebropartiet. Vad bestod den utbildningen i, hur gick den till? Har du fått direkt hjälp – praktiskt eller teoretiskt – av Markus Allard eller någon annan från Örebropartiet i uppbyggnaden av ert parti?
- Togs första kontakten mellan er och Örebropartiet på initiativ av er eller av Örebropartiet? Var det ni som kontaktade dem med intresseförfrågan eller tvärtom?
- Har Markus Allard någon formell roll i ert parti? Styrelsepost eller liknande?
- Hur mycket löpande kontakt har du/ni med Örebropartiet och övriga partier i ”partifamiljen”? Hur ser denna kontakt i så fall ut? Har ni gemensamma möten exempelvis?